

ההגות תורה

גליון תש"א פר' בלק תשפ"ה
מסכת תמורה ל - לב.

יו"ל ע"י חבורת הוגי תורה - ישכר באהליך דקהל חסידי מכונבוקא בעלזא
בנשיאות ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א • ע"ש ולע"נ הגה"ח רבי ישכר דוב ענגלענדער זצ"ל

מתכּיפּין התחלה להשלמה!

הדרן עלך 'יש בקדשי מזבח'
וסליקא לה מסכת תמורה

להלה לאל עליון עומדים אנו שוב ב'הדרן', בסיומה של מסכת תמורה, שנלמדה בעמל רב על ידי 'הוגי תורה' ולומדיה, עמוד אחר עמוד, דף אחר דף, עדי מגיעים אנו אל סיומה של מסכתא נוספת בשרשרת המסכתות הנלמדות במסגרת חברתנו תמידים כסדרם. **פְּלִיעָתָהּ**, נצרך אחד אל אחד, ובחדא מחתא ננעוץ התחלה לסוף, ועם סיום מסכתא הדין, נחל משנת 'כל המנחות' ממסכת מנחות, אשר הוא חוליה נוספת בסדר 'קדשים', ויחדיו יהיו תמים בשלימות עם שאר המסכתות שנלמדו במרוצת הזמן.

גְּבֻרָתִי גיל ושמחה יבואו כל קהל אנ"ש לשמוח יחדיו בשמחת התורה, אמת מה נהדר לחזות אגודה אחת של זקנים עם נערים, בני תשחורת ואנשי שיבה, המסיימים כאחד מסכתא אחת, קוב"ה אורייתא וישראל חד הוא, ובפרט לעת הסיום בימי 'בין המצרים', כהכנה לבנין בית המקדש והקרבת זבחים ומנחות כאשר לריח ניחות.

בְּיָמֵינוּ הם העומדים על המשמר, יום יום ידרשון, בתמידות ובקביעות ה'עמוד' הוא לחם חוקם, חוק ולא יעבור. ועל גביהם כמלאך האומר 'גדל', דואגים אנו לצרכי הלומדים, להמתיק ולהנגיש לימוד העמוד, בחלוקת גמרות עם ביאור, בהעמדת מגידי שיעורים, ועוד היד נטויה להרבות כהנה וכהנה, אלה וכאלה יוסף עמנו.

אֲשֶׁר והשבח לחי העולמים, על שהחיינו וקיימנו והגיענו עד הלום, תורת ה' תמימה משיבת נפש, מאחדת ומאגדת את כל קהל אנ"ש תחת קורת עמוד אחד כבר כמה וכמה שנים ב"ה, תקוותנו איתנה כי קהל הלומדים ימשיך ביתר שאת ועוז להגות באמרי שפה, עדי נזכה לסיים עוד ועוד מסכתות.

חנה רחמימ

עשולחן גבוה

אמרי קודש מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אח"כ שהי' לו נידון בינו לבין עצמו על א' הנוכחים שאולי יותר גרוע ממנו, ולכן לא נכנס להקפות רק כשהתבונן על עצמו שאם הוא היה במצב של האיש ההוא אזי לא היה מגיע בכלל להקפות, ואלא מאי שהלה בא להקפות ממילא הוא יותר גרוע מאיש זה ואז יכל ליכנס להקפות.

וסיפר שהרבי רבי זושא זי"ע היה אומר שמודה להשי"ת שאין מצוה בתורה להיות בעל גאה, שאם היה מצוה כזאת לא היה יכול לקיים אותה, כי רק אם האדם מחזיק במדת ענווה יכול לעבוד את השי"ת וללמד זכות על בני ישראל.

היום בערב (טו תמוז) יחול ה'יוד' של האוה"ח הק', וכבר הזכרנו אתמול ששמעתי מרבי משה בטלן שאת כח ההולדה של הכניס בחיבורו, כך א' מהרה"ק רבי פנחס קאריצער זי"ע ועוד צדיקים. ואיתא שהי' להאור החיים הק' שתי יבמות, ליד ציונו של האוה"ח הק' יש שני ציונים שהם של שתי היבמות שלו.

בשבוע שעבר הי' ה'יוד' של הלב שמחה, והנה הרב מבראשוב זצ"ל הי' חסיד קאסוב [נסידר את הספר לקט עני מרבו רבי משה מקאסוב], ולא זכה לבנים, ובא אל הרה"ק האמרי יוסף מספינקא להזכיר עצמו לפניו, ואמר לו האמרי יוסף שילמד דיבור מסויים באוהה"ק ויזכה להוושע בבנים, וכך הוה, לאחר זמן שכח ולא היה יכול להיזכר איזה דיבור באור החיים הראה לו, ואמר ע"ז הלב שמחה שהרי מקובל שבספר אוהה"ק יש הכח המוליד של האוהה"ק, וממילא כל הספר מסוגל לזה. המשך בעמוד ג'

בשבוע הבעל"ט חל ה'יוד' של האור החיים הק'. שמעתי מהרה"ח ר' משה בטלן ז"ל שלהאור החיים הק' לא היו ילדים ל"ע, ואמרו צדיקים שכח ההולדה של האוהה"ק הכניס בחיבוריו, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל.

ליל ש"ק פרשת בלק תשפ"ד - אחר התפילה

בספר דברות קודש מהרה"ק מסקווירא זצוק"ל, יש דברי תורה שהיה חוזר עליהם הרה"ק מסקווירא, והנה הי' איזה זמן שחלה מאוד שהיה לו שיתוק [סטראוק] זה הי' בשנת תשכ"ז [ואז לא היה יכול להזיז את רגלו וידיו] ובתקופה זו לא ערך שולחנו, אח"כ כשהתחיל שוב לערוך שולחנו אבל עדיין לא אמר תורה, הפצירו בו שיאמר, אמר שכשיהיה שמחה אז יאמר שוב תורה, וכך הוה שכשנולד לחתנו רבי איציק'ל מראחמסטרייווקא זצוק"ל בת, והיה בפר' בלק והתחיל לומר בכמה וכמה ענינים, והקדים שאינו אומר מעצמו ורק חוזר בשם אחרים. ואמר אז בשם הרה"ק **מבארדיטשוב** עמ"ש"כ בפסוק (כג, א) לא הביט און ביעקב, שהשי"ת אינו מסתכל על עבירות של בני ישראל, ובספר אורח לחיים מפרש שזה היה ענין החטא של מי מריבה שמשו רבינו ע"ה אמר (י, כ) שמעו נא המורים, שדיבר כך על בני ישראל וזה גרם שאח"כ כעס והכה את הסלע, מחמת שלא דיבר טוב על בני ישראל.

עוד סיפר שהרה"ק מבארדיטשוב זי"ע נכנס פעם באיחור מאוד להקפות, ואמר

סדר הלימוד שבוע הבעל"ט	מסכת תמורה / מנחות עמוד ליום	ש"ע הרב או"ח סימן קצ
יום	דף	סעיף
א	לב:	ג
ב	לג:	ד
ג	לג:	ה
ד	לה:	ו
ה	ב:	ז
ע"ש / ושב"ק	חזרה	חזרה

בחרדת קודש מגישים אנו כסא מלא דברכתא קמיה דמלכא עט"ר

ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לרגל שמחת הולדת הנין

בן לנכדו הרב ישכר דוב שליט"א

בן בנו הרה"צ ר' אהרן שליט"א

יה"ר שיריה מרן שליט"א רוב נחת ממנו ומכל יו"ח
ומכל קהל עדתנו הק', מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

קנל
צהלה
ורינה
שפתינו
תרנה

עשולחן גבוה

דיבורים קדושים מרבוה"ק מבעלזא זי"ע

ב"ק מרן מהר"י ז"ל

וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בידם וגו' (כב, ז). פרש"י, קסם זה נטלו בידם זקני מדין, אם יבא עמנו בפעם הזאת יש בו ממש, ואם ידחנו אין בו תועלת, כיון שאמר להם לינו פה הלילה אמרו אין בו תקוה, הניחוהו והלכו להם. שמעתי משם מה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע, עפ"י מש"כ רש"י לפני זה (פס' ד) שהמאבים נטלו עצה ממדין שרצו לחקור על משה מה כחו, ושמעו שכוחו בפה, וביקשו לאחד שיהיה כנגדו וחשבו על בלעם. אבל מצאנו במשה רבינו ע"ה שמעלתו גדלה שלא הצטרך להכנה רבה לשמוע דבר ה' רק אמר (לעיל ט, ח) עמדו ואשמעה וגו'. מעתה נתנו זקני מדין סימן בעצמם, אם יבא עמנו בפעם הזאת, פירוש מיד בלי הכנה, יש בו ממש, כי אז הוא דוגמת משה, ואם ידחנו, שלא ישיב בבירור מיד, מאחר שמעכב אפילו מקצת אין בו תועלת, כי אינו ממש דוגמתו, אבל בכל זאת אפשר שלא היו חוזרים בשביל זה, אבל אחר שאמר לינו פה הלילה, שראו שאין נבואתו רק בלילה, אמרו מעתה אין בו תקוה, כי אינו דומה לו כלל, לפיכך הניחוהו והלכו להם.

ב"ק מרן מהר"י ז"ל

ויעמוד מלאך ה' במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה (כב, כד). וכתב רש"י ז"ל, סתם גדר של אבנים הוא. וצ"ב, דהלא דרכו של רש"י ז"ל בכל מקום רק לפרש המקרא, ומה מוסיף כאן. ואפשר לומר בדרך רמז, עפ"י ד"א ז"ל בפסוק (תהלים פט, א) כי אמרתי עולם חסד יבנה, כי השורש הוא תמיד חסדים ורחמים אלא שאנו מבקשים שיעזור השי"ת שיתגלו החסדים והרחמים בעולם הזה, וזו הכוונה בתיבת יבנה, כי כשם שאי אפשר לבנות בנין מאבן או עץ כשהם מחוברים לקרקע, ושורצים לבנות עוקרים האבנים ובעצים משורשים, והבנין נעשה שלא במקומם, כן אנו מתפללים שימשכו החסדים משרשם ויתפשטו בעולם הזה, אד"ק ז"ל.

ולכן, כאשר הרשע הזה הלך להילחם עם ישראל והיו זקוקים להמשכת חסדים בעולם, נרמז לו שכשם שהאבנים נעתקו משורשם לעשות מהם גדר, כן יומשכו חסדים על ישראל ולא יוכל להרע להם.

ב"ק מרן מהר"א ז"ל

ויעמוד מלאך ה' במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה (כב, כד). פירש"י ז"ל, במשעול הכרמים - כתרגומו בשביל. גדר מזה וגדר מזה - סתם גדר של אבנים הוא. ומנלן משמע בפשטות הקרא דסתם גדר של אבנים הוא. והנה הלך (כד, יז) כתיב, דרשע הזה אמר אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב, והיינו שגם הוא היה מודה על הגאולה העתידה ושעתידין ישראל להוושע, רק זאת לא רצה להודות, דתיכף ומיד יכולין ישראל לצאת מחשיכה לאורה ומשעבוד לגאולה. והנה אבי זי"ע אמר מאבי זקני [מין מהר"ש] זי"ע ועכ"י על נוסח 'רבו העולמים' שיש מנהגים שאומרים אותו קודם מנחה של עש"ק, ויש מנהגים שאומרים אותו קודם קידוש, ואיתא שם שתרמני עוד בגלותי לגאלני, מהו הלשון עוד. ואמר הוא ז"ל, דהנה עיקר תפלתנו הוא על גאולה העתידה, וזה הוא עיקר מגמתנו, אף על פי כן עד הגאולה העתידה מבקשים אנו מהבורא ב"ה, שכל אחד ואחד מאחינו בני ישראל יגאלו מפגעי נפשם, כל אחד במה שצר לו, והוא ע"פ גמרא מגילה דף י"ז (ע"ב) דמפרש התם טעם סדר י"ח ברכות על מה ולמה סדרו אותם זו אחר זו, ומה ראו לומר גאולה בשביעית, אמר רבא מתוך שעתידין ליגאל בשביעית לפיכך נבועה בשביעית. פירש"י שבו שבו דוד בא בו חלוק משאר שנים, כדאמרינן בפרק חלק שנה ראשונה וכו' עד ובשביעית מלחמות, ובמוצאי שביעית בן דוד בא (עכ"ל רש"י). והאמר מר בשישית קולות, בשביעית מלחמות, במוצאי שביעית בן דוד בא, ומשני מלחמה נמי אתחלתא דגאולה היא. ופרש"י ז"ל, ואע"ג דהאי גאולה לאו גאולה דגלות הוא אלא שיגאלנו מצרות הבאות עלינו תמיד, דהא ברכת קיבוץ ובנין ירושלים וצמח דוד יש לכל אחת ואחת ברכה לעצמה לבד מגאולה זו, אף על פי כן כיון דשם גאולה עלה קבעוה בשביעית, ע"כ. והיינו, דכל אחד מבני ישראל יגאל מפגעי נפשו, זו היא ג"כ אתחלתא דגאולה.

זה שאנו מבקשים מהבורא ב"ה שתרמנינו 'עוד' בגלות, דעיקר תפלתנו הוא על הגאולה העתידה, אף על פי כן עד שהבורא ב"ה יגאלנו גאולת עולם, עוד עד אז, יגאלנו כל אחד ואחד מה שצריך להיגאל, ע"כ.

והנה אבי ז"ל אמר, עה"פ עולם חסד יבנה (תהלים פט, א), היינו כי אנו רואים כשאחד רוצה לבנות בית הוא מביא זכוכית וברזל ועצים, אבל תכליתו אינו על העצים רק על עיקר הבנין, רק התחלת הבנין הוא מעצים וזכוכית, כך באופן זה הוא מה שאנו מבקשים מהבורא ב"ה חסדים, עיקר התכלית שלנו הוא על תכלית השלימות היינו גאולה העתידה, רק עד אז אנו מבקשים שישפיע עלינו מהגאולה העתידה, שכבר עכשיו יתחיל להתנוצץ מעט מעט עד שיגמר בטוב בגאולה שלמה. והו, עולם חסד, מה שאנו מבקשים שישפיע עלינו חסדים, יבנה, שיהיה על דרך הבנין, שהגם שמביא הרבה אבנים ועצים וזכוכית, אעפ"כ כל מגמתו הוא שעי"ז יגמור כל הבנין, כמו כן בקשתינו על חסדים וישועות הוא שעי"ז יתחיל להתנוצץ גאולה העתידה. אבל זה הרשע אמר אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב, דהיינו מחמת שהיה רצה ח"ו לעקור גאולה העתידה, על כן

ב

עשולחן עלנים

פנינים יקרים על פרשת השבוע

וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמרי ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא. והנ' לכאור' ה' ראוי לכתוב אשר עשו ישראל וגם הול"ל וירא בלק ומואב. ונרא' דהנ' מבואר בס' מגלה עמוקות דאם ישראל מתכנסין יחד אז הם חשושין להרבה ע"י הצירוף כמו שמצינו דחמשה אותיות בונים ק"כ צירופים כמבואר בס' יצירה. אבל אם הם בפירוד אז אינם רק כמו שהם דחמשה הוא רק חמשה ולכן וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמרי מה שעשה אחדותם ולכן ויגר מואב מפני העם מאד כי ר"ב הוא דעי"ז הם רבים מאוד בלי שיעור ובלי תכלית. ולכן שלח אל בלעם שיעשה פירוד ביניהם. וזה שא"ל לכה נא אר"ה לי את העם הזה דהיינו כמו שמלקטין הפירות מן האילן שלוקח אותם ממקום אחדותם וכמו שאמרו בל' הגמ' (ב"ב ס"ב) כמלוא אור"ה וסלו ואמר אולי אוכל נכה בו דהיינו למעט אותם ח"ו אבל השי"ת השיב לו כי ברוך הו"א שיש שלום ביניהם וכמו שאמר (סוף עוקצין) לא מצא הקב"ה כלי מוחזיק ברכה לישראל אלא השלום.

אך פרי תבואה

לא אוכל לעבור את פי ה'. ירמוז לנו האדון ברוך הוא שכתוב דברי בלעם אלו בתורתנו הקדושה שהתורה מתמיה ואומרת לא אוכל לעבור את פי ה' היינו לדבר דיבורים של השי"ת ברוך הוא מאותיותיו הקדושים רק בהעברה בעלמא בלי שום כוונת הלב, וזה לא אוכל אי אפשר להכיל זה לעבור את פי ה'.

דגל מחנה אפרים

ויחר אף אלקים כי הולך הוא וקשה מאד הלא הקב"ה אמר לו קום לך אתם ורש"י הק' פ"י לאשר נתאוה לילך. ולכאורה איך נרמז זאת בקרא שנתאוה גם מה שפרש"י ז"ל עם שרי בלעם לבו כלבם שוה איך רמזו בקרא. ונראה לפי מה שכתוב בס' חסידים על פסוק בחורים וגם בתולות זקנים עם נערים אשר בכוונה נאמר שינוי לשון בפעם ראשון נאמר ג"ס ואח"ז ע"ם לאשר תיבת עם שמשע דבוק מאוד ול"ש לכתוב זאת אצל בחורים ובתולות ע"ש. וכן איתא בס' של מהר"ל מפראג מ"ש אצל בלעם ושני נערי עמו ואצל אברהם נאמר ושני נערי אתו יען כי היה ישמעאל ואליעזר וכמ"ש להם שבו לכם פה עם החמור ודרשו חז"ל עם הדומה לחמור ע"כ לא ה' דבק עמם לזאת נאמר אתו כי אתו אינו דבוק ואצל בלעם נאמר עמו כי ה' דבוק עם נערי לזה נחא שמקודם אמר לו הקב"ה ולא תלך עמהם היינו שלא ילך ברצון להיות דבוק עמהם בעצה אחת ואח"ז אמר לו אם לקרא לך קום לך את"ם דייקא היינו בלתי דבוק עמהם ואח"ז נאמר ויפך ע"ם שרי מואב היינו דבוק עמהם וזהו פרש"י ז"ל לבו כלבם שוה ע"כ שפיר ויחר אף אלקים כי נתאוה ללכת וקוב"ה לא צוה עליו רק לילך את"ם ולא עמהם.

אמרי נועם

ויעמד מלאך ה' במשעול הכרמים וגו' איתא בסה"ק חומת אריאל במשע"ל ר"ת שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, ונראה להבין ענינו מה שרמזו לו במה דהראוהו גדר מזה וגדר מזה דהנה בלעם רצה לקטרג על ישראל ולקללם ופשיטא דעל שכר עוה"ב לא יעשו דבריו רועם כלל והתאמץ עכ"פ שלא יזכו לטובת עוה"ז וחישוב שבוה יוכל בנקל להתקומם עליהם מאחר דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא אבל באמת מבואר במהרש"א ח"א ספ"ק דסוטה וכו"כ בכמה דוכתא דנהי דשכר מצוה גופא ליכא מ"מ שכר מה שישארל מוסיפין לעשות גדרים וסייגים ע"ז נותן השי"ת שכר מצוה בהאי עלמא וכדאיתא בגמרא פ"ג דברכות אמרו מה"ש לפני הקב"ה כתבת בתורה אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד ואיך אתה נושא פנים לישראל א"ל הקב"ה איך לא אשא להם פנים כתבת בתורה ואכלת ושבעת והם מדקדקין על עצמן עד כזית ועד כביצה ועי' בס' ערבי נחל פ' נשא מש"כ בזה דברים נחמדים והיינו דהראו לו דאף ע"ג דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא מ"מ כיון דישראל עושין גדר מזה וגדר מזה א"כ אף במילי דעלמא ראויים לקבל שכר ולא יכול לשלוט עליהם גם בזה וא"ש בס"ד.

ערוגת הבושם

ויאמר אליו מלאך ה' על מה הכית את אתונך. יש להבין למה חרה להמלאך שהכה האתון כל עוד שלא ראה המלאך יש להכות בהמתו שתלך בדרך הישר, ונראה דחרי אף המלאך היה כיון דהשי"ת צוה לו לך עם האנשים ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תעשה גילה לו השי"י שישמור כפי שיצוהו ומי שעושה רצון קונו כשיראה איזה דבר תימה מתבונן שבוה מצוה לו השי"י איך יעשה ואם עושה דבר ובפתע פתאום נולד דבר תימה וחיידוש מתבונן שודאי רצון השם יתברך שלא לעשות הדבר הזה, ואם כן בלעם שראה דבר תימה וחיידוש שרביץ האתון תחתיו מה שלא עשה לו עד כה כמבואר בפסוק ההסכן כו', מהראוי לו להתבונן שרצון השי"י שישבו ולא ילך ומה שהשי"י צוה לו לילך ה' באופן כמו שאמר לו ואך את הדבר אשר אדבר כו' כפי שיראה בעין שכלו האיך רצון השי"ת כן יעשה אם כן ה' לו לשום על לב ולא להכות, ובמה שהכה גילה בלעם עוצם רשעתו גם שרצון השי"י שלא ילך אעפ"כ הולך הוא ומכה בחרון אפו האתון המשך בעמוד ה'

ב"ק מרן מהרי"ד ז"ל

אל מוציאים ממצרים כתועפות ראם לו (כב, כב). פירש"י ז"ל, אתה אמרת הנה עם יצא ממצרים, לא מעצמו יצא אלא האלקים הוציאים. כתועפות ראם לו וכו', ואומר אני שהוא לשון ועוף יעופף (בראשית א, ט), המעופף ברום וגובה ותוקף רב וכו'. ונראה לפרש, דאיתא בתרגום יונתן עה"פ (שמות יט, ד) ואשא אתכם על כנפי נשרים, שהקב"ה הוציא את בני ישראל על עננים והביאם לבית המקדש ועשו שם הפסח, ובליילה החזירים למצרים. וזהו שאמר בלעם לבלק, אתה אמרת הנה עם יצא ממצרים, שאינך יודע אלא מיציאה אחת שיצאו ישראל ממצרים ביום ט"ו בניסן, אבל האמת הוא שהאלקים הוציאים פעם נוספת ביום י"ד בניסן, שלקח אותם למקום המקדש על עננים. וזהו שכתב רש"י ז"ל, המעופף ברום וגובה ותוקף רב, כוונתו שישאל עפ"י על עננים למקום המקדש.

ועוד אפשר לומר, דאותו רשע התכוין לומר שישאל יצאו ממצרים בזכותם, ובעת שאין להם שום זכות יכולים להרע להם ח"ו. אמנם איתא במדרש רבה (שמו"ר טו, א) קומי לך רעיתי (שי"ש ב, י) אמרו לפניו, רבונו של עולם, ת' שנים אמרת לנו להשתעבד ועדיין לא שלמו, אמר להם, כבר שלמו שנאמר (שם פס' א) כי הנה הסתיו עבר, מיד גילו הצדיקים את ראשיהם שהיו מכוסים שנאמר (שם פס' יב) הנצינים נראו בארץ וגו', וזהו שאמר לו השי"ת, אל מוציאים ממצרים, שכשם שביציאת מצרים עזר הקב"ה לישראל גם לפני המועד הקצוב כן עזר השי"ת לישראל תמיד בכל אופן.

ב"ק מרן מהרי"ד ז"ל

מה טבו אהליך יעקב משכנתך ישראל (כד, ה). דרשו חכמינו ז"ל בסנהדרין (ק"ה ע"ב) דקאי על בתי כנסיות ובתי מדרשות. ולמה נקראו אלו אוהל. וי"ל, שהוא ע"ד שאמרו חכמינו ז"ל במגילה (כ"ט ע"א) עתידים בתי כנסיות ובתי מדרשות שבחוץ לארץ לקבוע בירושלים, ועיין באגדת מהרש"א שפירש, שמחתי באומרים לי בית ה' נלך (תהלים קכב, א-ג) שקאי על בתי כנסיות ובתי מדרשות, ומפרש מפני מה, עומדות היו רגלינו בשערי ירושלים, כי בבית המדרש נחשב כאילו עמדנו בירושלים, שהרי ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחידה, כי ירושלים תגדיל לעתיד עד מאד, שיתחברו אליה כל בתי כנסיות ובתי מדרשות. והנה, רש"י פירש על יושב אוהל ומקנה (בראשית ד, ט) שאינו בקביעות רק פעם בחודש כאן וחודש כאן. הרי שאוהל נקרא מה שאינו קבוע רק מטלטל, ומעתה שבתי כנסיות ובתי מדרשות שבחו"ל יטלטלו ויקבעו בא"י בירושלים, לכן נקראו אוהל.

משולחן גבוה המשך מעמוד ג'

ולא עשה מעשה, משא"כ בלעם הרשע אף שראה שהדבר רע בעיני המקום נתאוהו ללכת שהיה מקווה שיצליח למלא בקשתו של בלק, ואז יקבל כסף וזהב. וזוהי יש לפרש כוונת דברי רש"י סתם גדר של אבנים, לומר שאותו רשע היה הולך במשעול הכרמים, וקיבל מכה חזקה מגדר של אבנים דייקא, ועכ"ז המשיך ללכת, וזוהי למדנו שנפשו רחבה ומחמד ממון אחרים כדברי רש"י.

מלפנים היה נהוג לתת בחתונה מתנות דרשה געשאנק, בעת החתונה שלי קיבלתי עשרות גביעי כסף, כך היה נהוג אז, משא"כ היום איני יודע אם החתן קיבל אפילו גביע אחד, אלא בוודאי שהיום החתן לא עסוק בזה לקבל מתנות דורון דרשה, אלא כל הכוונה הוא להקים א אידישע שטוב בית נאמן בישראל, א הייליגע שטוב א לעכטיגע שטוב מיט לעכטיגע דורות דורות ישרים, ובפרט שיש כאן (החתן ר' פנחס משה האלפערט חתן ר' געציל ענגלענדער בר"פ) יחוס משני הצדדים החתן והכלה, יחוס מאוד גדול, וכשהולכים בדרך אבות בודאי זכותם יגן עליהם, השי"ת יעזור שזכות אבות יגן על החתן והכלה והמחותנים והשושבינים ועל כולנו, צריכים לברך אותם שיזכו לבנות בית נאמן בישראל ויזכו לדורות ישרים, והשי"ת יעזור שיהיה שמחות ונחת אצל בני ישראל, ושיהיו נשמרים מכל מה שצריכים להישמר ולהינצל מכל מה שצריכים להינצל, ושאומוות העולם לא יוכלו להרע לבני ישראל ויהיה נמשך עלינו רחמים וחסדים, ומשמחה יפה כזו נזכה לשמחת עולם על ראשינו מתוך נחת וכל טוב. לעכט לעכט.

כן החסדים דוגמת בנין, דבשורש הכל חסדים ורחמים אך התכלית הוא שיעקרו החסדים משורשם להיות נמשכים לזה העולם. וזוהי פ"י כ"ק זקני ז"ל דברי רש"י כאן סתם גדר של אבנים, שהרשע הזה רצה להרע לבני ישראל, והיו בני ישראל צריכים שיהיה נמשך עליהם רחמים וחסדים משורשם שלא יהיה לו שליטה על בני ישראל, בא רש"י לרמז סתם גדר של אבנים, המשכת החסדים משורשם כמו בנין שעוקרים האבנים והעצים משורשם, שלא יהיה להרשע הזה שום שליטה על בני ישראל, בערך בזה האופן אמר כ"ק זקני ז"ל.

ואפשר לומר בעוד אופן דהנה היום בערב יחול היו"ד של האור החיים הק' זי"ע ועכ"י, ואי' על הפסוק בפרשת לך לך (יב, א) ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך וכו' ואברךך ואגדלה שמך והי' ברכה, ואח"כ (שם ד) כתיב וילך אברם כאשר דבר אליו ה', והיינו דאף שהשי"ת הבטיח לאברהם אבינו הרבה מתנות השפעות טובות, עכ"ז ההליכה של אברהם אבינו היה רק מחמת ציווי השי"ת ללכת, וזהו ויאמר ה' וגו' לשון אמירה רכה השפעות טובות להנאתך ולטובתך, עכ"ז וילך אברם כאשר דיבר אליו ה', לשון דיבור חזק, רק מחמת ציווי השי"ת.

הנה כתיב (כב, יח) בבלעם שאמר לבלק אם יתן לי מלא ביתו כסף וזהב, ופירש"י מלמד שדעתו רחבה, והנה היום בפרקי אבות (פ"ו מ"ט) אמרנו דברי ר' יוסי בן קסמא שגם הוא אמר אם אתם נותנים לי כסף זהב ואבנים טובות ומרגליות וכו', אלא דרבי יוסי בן קסמא אמר ולא הלך

הוא לא בקש רק ולא עתה, היינו שאמר שהוא אינו מעכב רק זאת, שכל אחד ואחד מאחינו בני ישראל מפגעי נפשו לא יגאל, וידע שע"י חלילה יתעכב הכל, אבל אנחנו מבקשים מהבורא ב"ה שעד הגאולה העתידה ישפיע עלינו תיכף ומיד גאולה לכל אחד ואחד, וכך מעט מעט יגמור בטוב הגאולה העתידה. וזהו שאמר רש"י ז"ל, ויעמוד מלאך ה' במשעול הכרמים - כתרגומו בשביל היינו שביל שהוא פתוח משני צדדים, כן מבקשים מהבורא ב"ה שמב' הגאולות - מגאולה שכבר היה ומהגאולה העתידה - ישפיע עלינו, שעכ"פ השתא נגאל מצרות נפשינו. והיינו שאמר רש"י ז"ל סתם גדר של אבנים, שכמו שכרזזה לבנות הגדר אין תכליתו על האבנים אלא על הגדר, כמו כן תפילותינו על הישועה - הגאולה העתידה אינו רק על זה הישועה, רק שע"י יתחיל להתנוצץ גאולה העתידה.

ב"ק מרן מהרי"ד ז"ל

בנה לי בזה שבעה מזבחות והכן לי בזה שבעה פרים וגו' (כג, א). והקשה רבינו הקדוש מרן מהרי"ד ז"ל, למה אמר בכל פעם בזה, לא הול"ל רק בנה לי, והכן לי.

ופירש, דהנה אמרו חז"ל (ספרי במדבר פסקא קנ; רש"י להלן ל ב) משה נתנבא בכה אמר ה' כחצות הלילה (שמות יא, ד), והנביאים נתנבאו בכה אמר ה', מוסף עליהם משה שנתנבא בלשון זה הדבר (להלן ל ב). עוד אמרו (ספרי דברים פסקא שם, במד"ד יד, ט) עה"פ (דברים לז, י) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם אבל באומות העולם קם, ואיזה נביא היה להם כמשה, זה בלעם בן בעור.

וזה פירוש הכתובים, שאותו רשע חשב שהוא שוה ח"ו למשה רבינו ע"ה במדריגתו שיוכל ג"כ להתנבאות בלשון זה, על כן אמר בכל פעם בנה לי בזה, והכן לי בזה, והשיב לו הקב"ה, רשע, אל תדמה בנפשך להתנבאות בלשון זה, רק שוב אל בלק וכה תדבר (פס' ה), והוכרח אח"כ לדבר בלשון כה, כמו שאמר (פס' טו) ואנכי אקרה כה.

ב"ק מרן מהרי"ד ז"ל

הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב (כג, ט). הנה, אותיות 'הן' אין להם חיבור בסדר הא"ב, באופן שנוזנו א' עם ט', ב' עם ח', ג' עם ז' וכו', וכן י' עם צ', כ' עם פ' וכו', נמצא אותיות ה"ן בנפרד. וישראל גם כן אין להם חיבור עם האומות, וזה הן עם לבדד ישכון, כי עם ישראל ישכון לבדד כמו האותיות ה"ן, ולכן ובגוים לא יתחשב.

אנו צריכים להתחזק בלימוד אוהחה"ק, היו אנשים וצדיקים שלמדו בכל שבוע האור החיים הק' של כל הפרשה, זה אולי עבודה קשה, אבל ללמוד עוד קטע ועוד קטע עד שמסיימים זה דבר השווה לכל נפש, יש שקיבלו על עצמם ללמוד בכל יום אור החיים הק' ואומרים שע"י היה להם רפואות וישועות, עכ"פ פעם קטע קצר ופעם ארוך עד שמסיימים.

הבעשטה"ק כבר גילה גדלותו של האוה"ח הק', שאמר עליו כבה נר המערבי, שהאוהחה"ק נסתלק במוצ"ש, ובמעוזה היה עוד שבת והבעשטה"ק ישב בשולחנו [נטל ידין] לשלוש סעודות והרגיש בזה ואמר כבה נר המערבי.

ס"ב שב"ק פר' בלק תשפ"ד

ויעמוד מלאך ה' במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה (כב, כד).

ופירש"י סתם גדר של אבנים. צריך להבין מה בא רש"י לחדש בזה שסתם גדר של אבנים, ואמר כ"ק דודי (מרן מהרי"ד זי"ע) ז"ל בשם כ"ק זקני (מרן מהרי"ד זי"ע) ז"ל בהקדם דברי כ"ק אא"ז (מרן מהרי"ד זי"ע) ז"ל שפי' מה דכ' בתהלים (פס, א) כי אמרתי עולם חסד יבנה, וצריך להבין השייכות חסד לבנין, ואמר כ"ק אא"ז ז"ל דבשורש הכל חסדים והתכלית הוא שיהיו החסדים נעקרים משורשם להיות נמשכים בזה העולם, וזהו עולם חסד יבנה, היינו כמו שמצינו דבעת שרוצים לבנות בנין אבנים צריך לעקור אבנים משורשם [היום הוא קצת באופן אחר], ואם רוצים לבנות בנין של עץ צריך לעקור עצים משורשם, כמו

לאסוקי שענתתא

פניני הלכה ועיון על העמודים הנלמדים

הרב אשר ליברמאן שליט"א • ירושלים

הפרשת מעשר שני של משגיחי הכשרות בזמנינו (ב)

שחיללו על שוה פרוטה מחולל ולא לגבי שאר כל אדם, אלא דהנ"מ הוא בין דרך מקח לדרך חילול, ובדרך חילול סובר שמואל דא"צ להיות בדרך מקח אבל כשנעשה בדרך מקח בודאי אם הוא שוה מנה על שוה פרוטה אי"ז כלל דרך מקח ולא כלום הוא. (וכעיקר יסוד דברינו לחלק בין שוה מנה שחיללו על שו"פ בין דרך מקח לדרך חילול כתב הקה"י בכורות סי' יב עיי"ש ביאורו באופ"א קצת ממ"ש, ועי' עוד חידושי הגר"ח סטנסיל הוצאת מישור עמ' רפח קרוב לזה באופ"א).

דברי התוס' במנחות מורים ביאור אחר ממה שכתבו בתמורה

בתוס' מנחות עא: העתיקו כלל זה המבואר בתוס' דין (שגמר אין יכול לחלל שוה מנה על שו"פ ובעלים יכולים לפדותו שוה מנה על שו"פ) בנוסח אחר מן המבואר בתוס' אצלנו. ח"ל:

"דוקא בעלים הוא דיכול לפדות שוה מנה על שוה פרוטה, דאין סברא שיוכל כל אחד לפדות הקדש הבירו שוה מנה על שוה פרוטה ויקחנו לעצמו",

ובתוס' משמע דהחילוק בין הבעלים לאחרים הוא מצד קפידת הבעלים, דלעולם בכל פדיון אמרינן שוה מנה שחיללו

בגליון הקודם נתבאר חידוש דינא של התוס' במסכתנו כי דין חילול הקדש ומעשר שני שוה מנה על שוה פרוטה אינו אמור אלא בחילול הבעלים ולא בחילול הגזבר, ואשר לפי זה יש לעיין בחילול מעשר שני הנעשה בזמנינו ע"י משגיחי הכשרויות שאינם בעלי הפירות האין יכולים לחלל את המעשר שני שוה מנה על שו"פ.

נשתדל בס"ד להביא עיקרי ויסודי הלכה זו של חילול הבעלים דווקא, ולפ"ז לבאר דין חילולם של משגיחי הכשרויות.

בירור בוגנת התוס' וביאור חילוקם בין פדיון הבעלים למכר הגזבר כלפי דין שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה

בעיקר היסוד שהניחו התוס' בסוגייתנו, שהקדש שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה מחולל הוא רק בחילול הבעלים ולא בחילול הגזבר, יש לעיין בטעמו של דבר, מהיכתי תיתי לחלק בין חילולו של הגזבר לבין זו של הבעלים.

והנה לשון התוס' הוא: "בבעל הבית הפודה הקדש שלו, כי האי גזונא אמר שמואל דמחולל על פחות משווי, אבל גזבר המוכר הקדש צריך שלשה או עשרה למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה".

ולא נתבאר בדבריהם טעם החילוק בין פדיון הבעלים לזו של הגזבר.

ובטורי אבן מגילה (כג. ד"ה ואדם, ובאבני שוהם שם, ציין עליו בגליון הש"ס כאן) כתב ב' אופנים בביאור מעלת הבעלים יותר מן הגזבר, א' שהבעלים עצמם שהקדישו את ההקדש נקל להם יותר לחלל את ההקדש ולכך אפילו בחילול כלדוהו הריהו מחולל, אבל שאר כל אדם שלא המה החילו את הקדושה קשה להם יותר לחלל את ההקדש, ואין מחללין רק בשויו. (ובחזו"א תמורה סי' לד ס"ק ג' ג"כ ביאר עד"ו, והוסיף תבלין בזה דאפילו לאחר שהקדישוהו הבעלים עדיין נחשבים הם כבעלים לענין החלת המקח והחילול של הקדש).

ב' דכיון דהבעלים החילו את ההקדש הרי יש בידם להשאל על ההקדש ולכן יש להם כח כמו"כ לחללו על שוה פרוטה בעלמא, אבל מי שאין בידו להשאל על ההקדש ואינו כלל בידו לחללו על פחות משווי. (והוא ג"כ מעין הסברא הנ"ל אלא שהיא נתנית טעם אחר מדוע נחשב כבעלים אפילו לאחר שכבר הוקדש).

אופן נוסף בביאור דברי התוס'

והמדקדק בלשונם של התוס' יראה לכאורה שיש חילוק במהות החילול של הבעלים לזו של אחרים, דלגבי אחרים מכונה בשם 'פדיון' ובזה מהני שוה מנה על שוה פרוטה, אבל חילול של הגזבר נעשה בדרך מכירה ובזה בעינן דווקא בשויו.

והביאור נראה לפי המבואר ברש"י ב"מ נו. בביאור דעת החולקים על שמואל וסוברים דא"א לחלל שוה מנה על שוה פרוטה, דאע"פ שנתמעט הקדש מאונאה מ"מ לאו דרך מקח הוא וכיון דלאו דרך מקח הוא לגבי חילול נמי אינו מועיל, ושמע מינה דסברת שמואל הוא דחילול

בשורה משומחת

שמואל או להודיע קהל אנשי שלומינו דיקרים לומדי מסגרת עמוד היומי ש"י חברתנו הקדושה ותיקים עם חדשים

כי בעז"ה יחדפסנו לקראת התחלת לימוד מסכת מנחות

גמרות מחודרות ובלכתך בדרך עם פ' שפה ברורה.

מצ"ב שו"ע הרב ע"פ סדר הלכה ליום שנקבע ע"י כ"ק מין אדמו"ר שליט"א כמ"כ לוח כ"ס עם סדר הלימודים לכל יום ויום

ניתן יורה להשיג אצל הבאים בבתי מדרשינו די בכל אתר ואתר או לקבלו אצלכם הביתה ע"י השארת הודעה בקול התורה והסידות

ארה"ק
072370-8989
בריטניה
443305517991
בלגיה
32480201214
ארה"ב
7182109699
להשאר הודעה בסמ"פ
2 - מידע ראשי

על שוה פרוטה מחולל, אלא דהבעלים לא הקדישו ממון רב להקדש על מנת שיבוא אחד ויחללנו על פרוטה, ואדעתא דהכי לא הקדיש, ולגבי זאת נחשב המקדיש כבעלים.

ולפי' באופן שאין המקדיש מקפיד בזה שפיר יכול אחר לחלל שוה מנה על שוה פרוטה.

סיכום ג' אופנים בביאור החילוק בין מבר הגזבר לפדיון של בעלים

עלה בידנו ג' אופנים בביאור החילוק המבואר בתוס' בין חילול הבעלים לחילול הגזבר. א' דרך הבעלים יש בכח לחלל חילול כלדו של שוה מנה על שוה פרוטה מצד מה שנחשבים כבעלים על חפץ זה של הקדש, (לפי אופן א' בטו"א הוא משום שהקדישוהו, לפי מהלך ב' משום שיכול לישאל עליו).

ב' חילול הבעלים נעשה בדרך פדיון ובו נאמר דין שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה, וחילול הגזבר נעשה בדרך מקח וכיון שאינו דרך מקח הריהו בטל.

ג' כל חילול הקדש יש בו דין שוה מנה שחיללו על שו"פ מחולל, אלא שהבעלים מעכבים על כל אדם מלגרע מהקדש מה שהם הקדישו, ומצד קפידת הבעלים מעכבים המה על כל אדם שלא יוכל לחלל שוה מנה על שוה פרוטה.

בירור דין הפרשת מעשר שני של המשגיחי בשירות לאור הנ"ל

ומעתה נפנה לבירור נידון דידן, האיך מחללים

משגיחי הכשרות שוה מנה על שוה פרוטה כאשר המה אינם בעלי הפירות.

ונקדים, דכל דברינו אינם אלא לגבי האופן שאין המשגיח נחשב כשליח הבעלים מצד דין שלוחו של אדם כמותו, כגון שבא להפריש קודם שמינהו הבעלים שליח, (ומינוי שליחות של אדם לא מועיל להפרשה של היום כיון דאדם לא היה ברשות בעלים ואין יכולים למנות שליח בדבר שלא בא לעולם כמבאר בתוס' מיר יב, אבל באופן שהוא שליח הבעלים הרי בודאי שנחשב כמותם לכל דבר, ואע"פ שיש בידו לחלל כיון דעכ"פ גילו הבעלים דעתם דניחא להו בזה מ"מ דין שליחות אין לו).

והנה לפי דרכו של הטורי אבן, יש לעיין דלכאורה צריך כח בעלות בכדי לחלל שוה מנה על שוה פרוטה ואין די בנתינת רשות גרידא (אם לא הועיל להחיל דין שלוחו של אדם כמותו כנ"ל) ואם כן משגיח כשרות שלא נתמנה כהלכה להיות שלוחו כמותו של הבעלים לא יוכל להפריש שוה מנה על שוה פרוטה.

אבל לפי דרך ב' בביאור התוס' במס' תמורה דהעיקר תלוי בין חילול דרך מקח מקח לחילול דרך פדיון, הרי במשגיחי כשרות דידן דמחללים בדרך פדיון שפיר יוכלו לחלל שוה מנה על שו"פ. וכ"ש לפי המבואר בתוס' מנחות דאין צריך כלל כח בעלות לחלל שוה מנה על שוה פרוטה, והעיקר הוא שלא יעכבו הבעלים, הרי בודאי בנידון דידן דאמדינן דעתם של הבעלים דניחא להו בזה בודאי יועיל חילול שוה מנה על שוה פרוטה של המשגיח.

וא"כ להחפצים לחשוש לדעת הטורי אבן

משולחן מלכים המשך מעמוד ב'

יש להם להקפיד שימונה המשגיח כהכשר דין שליחות ורק אז יוכל לחלל שוה מנה על שוה פרוטה, אולם כבר הורה זקן הלא היא החזו"א מרא דארעא ומרא דעובדא שדי בהסכמת הבעלים וא"צ שליחות גמורה (וכדהבאנו במאמרינו בגליון הקודם מספר דרך אמונה פ"ב מהל' מעשר שני ה"ב), ומדברי הגר"ח ק"צ ז"ל בדרך אמונה נראה דטעמו של החזו"א היה דדי בחילול הנעשה ברשות בעלים וא"צ ממש חילול הבעלים, וזהו כשיטת התוס' במנחות.

אולם עתה ראיתי בספר מנחת אריאל על מס' מנחות (סוף עמוד תקטו) שהעתיק ממה שכתב אליו גאון אחד שליט"א בשם החזו"א ז"ל: "לענין הנידון במעשר שני [אם אפשר לחלל שוה מנה על שוה פרוטה מי שאינו בעל הפירות], זכורני שבימי חרפי ראיתי דברי המנחת חינוך בזה [שמשוה דברי התוס' בתמורה ומנחות שכתבו לגבי חילול הקדש דצריך בעלים דווקא דה"ה לחילול מעשר שני] ושאלתי אז להחזו"א ז"ל כי נוגע למעשה, וענה לי להלכה ולמעשה שאפשר לחלל גם בב' בעלים דהיינו מע"ש דראובן על מעות דשמעון שו"מ על שו"פ ע"כ.

ומבואר טעם אחר לגמרי בהא דנתן החזו"א לחלל פירות של אחרים שוה מנה על שו"פ כי לא חשש כלל החזו"א לדינם של התוס' וסבר לדינא דגם מי שאינו בעל הפירות יכול לחלל שוה מנה על שוה פרוטה.

(עכ"פ בחילול מעשר שני, ועיי"ש במנחת אריאל מ"ש לדון ולחלק בין חילול הקדש לחילול מעשר שני בענין זה).

הזה הוא מלא קליפות ומקטריגים המעכבים את השפע היורד לישראל, הם מקטריגים ואומרים נעשה חשבון ונראה אם הם ראויים וכדאים לאותו השפע מה עושה הקב"ה נוטל השפע ועושר מעכו"ם ונותן לישראל וסור כל המקטריגים כי מסתכלין בשמים ההבדל בין ישראל לעמים והם מלאים כל טוב, אומרים אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו על אחת כמה וכמה, והשפע ההוא יורד לישראל בלי שום קטרוג.

דברי ישראל

הן עם כלבי יקום וכארי יתנשא (כב, כד). יובן עם האמור בזה הקדוש (ח"ב קמג) שהקשה על מה שאמר הכתוב (משלי כה, א) וצדיקים ככפיר יבטח, והרי הכפיר שהיא הנקבה אינה כל כך חזקה כמו האריה, והיה לו לומר כאריה יבטח. ותיקן דאדברא הצדיק מפחד עצמו תמיד, ולכן אף שבטוח בה' מצד גודל כחו של השי"ת, מ"מ מעט חלוש הבטחון מצד עצמו שירא פני גרום החטא, ודומה כמו הכפיר שאין כחו חזק כל כך ויש קצת חלישות בבטחונו מצד עצמו רק שבטוח כהאריה שכחו רב. ואמנם על ידי שהוא מפחד תמיד ניצול מהעבירה, ולכן על ידי מה שהוא אינו בוטח רק ככפיר על ידי זה הקב"ה מגביהו באמת ומגבירו כמו האריה. והיינו 'הן עם' שטבע שלהם כך הוא. כי כלביא יקום, שהוא בעצמו אצל עצמו אינו רק כלביא שהיא הנקבה של האריה, ועל ידי זה וכארי יתנשא שהקב"ה מגביהו ומגבירו כמו האריה שכחו רב וחזק.

ערבי נחל

מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל. ופי' החסיד המפורסם מו"ה מענדל פרעמישלאניר זצוק"ל כי עיקר היראה הוא יראה פנימית ובחוץ לא יהי' נראה צדקתו כלל רק בפנים בקירות לבו יהא לבו נכון עמו וכאש בוערת יהי' לעבודת ה' והיא מעלה גבוה מאוד וזה שמרמז מה טובו וגו' ר"ל מה טוב המידה זו להיות אוהליך יעקב. ר"ל הגוף המכונה בשם אוהל ובית שיהא יעקב שלא יהא נראה שום צדקות בחוץ רק שיהא במדה הפותה שהוא שם יעקב אבל משכנותיך ישראל ר"ל שבתוך משכנות לבו יהא בו יראתו ית' כאש בוערת עד כי בשם ישראל יכונה ודו"ק.

או יאמר מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל. דהנה העוה"ז מכונה בשם אוהל שאינו כ"א אוהל ודירת עראי והעוה"ב מכונה בשם משכן שהוא עיקר דירת קבע לאדם להיות באור פני המלך והנה רש"י ז"ל פי' בפסוק לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל, ר"ל כ"א ישראל שבשרה וגילוי פנים באור לב הברכות, וזה שמרמז מה טובו ר"ל מה טוב הדבר להיות אוהליך יעקב שבעולם הזה הדומה לאהל תהי' במדרגת העקביים שיהא לך שפל בעוה"ז כדי שמשכנותך ישראל שמכח זה תהי' שוכן בעולם הבא בשררות וגילוי פנים שמחמת ששפל לך בעוה"ז ותקבל באהבה תזכה לרב טוב הצפון בעולם הבא ודו"ק.

תפארת עוזיאל

פאוערות רבותינו

מרבזה"ק מבעלזא על הדף

**יש לו אשה ובנים רבו מוסר לו וכו' (ל' ע"א)
עניני שדכנות ושדכנים**

צריך להרבות שדכנים

סיפר הרה"ח ר' חיים נטע כ"ץ ז"ל, שכ"ק מרן מהר"א זי"ע היה מתאונן על כך, שחסרים שדכנים שיתעסקו במלאכת זיווגם ושידוכם של בני ישראל.

בהזדמנות אחת אף אמר לו מרן זי"ע: "אני אומר זאת דייקא בקול רם, כדי שיכניסו עצמם בעסק זה, אנשי אונגארן מזכירים עצמם בקוויטל 'הצלחה בשדכנות', ואין מי שיעזור להם להשתדל בענין".

וכן מובא בספר 'שיח זקנים' (חלק ד, עמוד ריב) בשם המשב"ק הרה"ח ר' משה טובי' גרינצווייג ז"ל, שכ"ק מרן מהר"א זי"ע אמר לו: "הנך רואה? אתה עומד פה, היית יכול לעסוק בשידוכים", כוננת כ"ק מרן זי"ע היתה על כך שלאחר המלחמה נשארו הרבה בחורים מבוגרים שלא באו לפרקם, והזכירו עצמם לפני כ"ק מרן זי"ע, לכן היה הגבאי יכול להתוודע להרבה מעוכבי שידוך, ועל ידי זה לעסוק בשידוכים.

המשיך כ"ק מרן זי"ע ואמר לו: "בימי כ"ק אבי ז"ל (מרן מהרי"ד זי"ע) היו הרבה בחורים מבוגרים, וכ"ק אבי ז"ל היה תולה את הדבר מפני חוסר בשדכנים, וכ"ק אבי ז"ל התנצל על זה ואמר, שאינו רואה בהפתקאות שום הצלחה בשדכנות".

שידוכים, און מען מיינט עס ערנסט, און מען נעמט נישט קיין געלט, איז דאס א סגולה אויך פאר זיינע קינדער".

גם המשב"ק הרה"ח ר' משה טובי' גרינצווייג ז"ל סיפר, שכ"ק מרן מהר"א זי"ע אמר לו "די טאטע ז"ל האט געזאגט, אז מ'רעדט א שידוך, אין מ'מיינט נישט די געלט, איז דאס א סגולה אויך גוטע קינדער".

וכן הוא בשו"ת 'תשובות והנהגות' (חלק א, סימן תשל) להגאון האדיר, מרא דכולא תלמודא, רבי משה שטרנבוך שליט"א, כותב: שמעתי מפי ידידי הגר"א רומפלער זצ"ל, בשם הקדוש האדמו"ר רבי אהרן רוקח מבעלזא זצ"ל, דמי שמשדך אחרים לשם שמים, זוכה בזה לילדים טובים.

תשלום דמי שדכנות מסוגל לבנים

סיפר הרה"ח ר' חיים נטע כ"ץ ז"ל, שבעת שהייתו של כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע בהולושין, הצליח להביא לידי גמר שידוך, אצל אחד מילדיו של הגבאי ר' מענדל'ע סטרעליסק'ער ז"ל, כאשר נכנסו אל חדרו של מרן זי"ע, לקבלת קנין ולשתיית לחיים, שאל כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע היכן הוא השדכן, אז נגיש ר' חיים נטע אל מרן, ואמר לו מרן: "זאלסט דין נישט לאזען, זאלסט נעמען שדכנות (-אל תוותר לו, קח דמי שדכנות).

לאחר מכן פנה מרן מהרי"ד זי"ע אל ר' מענדל'ע, ואמר לו: "דו ביסט א סטרעליסקער אייניקעל, דער סטרעליסקער זיידע האט געזאגט, אז מען באצאלט שדכנות, איז עס א סגולה פאר די קינדער זאל זיין גוט (-הנך נכדו של הרה"ק השרף מסטרעליסק זי"ע, זקנך מסטרעליסק היה אומר שאם משלמים שדכנות לשדכן, הרי זה מסוגל לבנים, שיהיו טובים והגונים)".

עוד סיפר הרה"ח ר' חיים נטע כ"ץ ז"ל, שפעם אחת הציע שידוך לאיש גביר ונגיד מקראקא, המשיך בעמוד ו'

עוד סיפר המשב"ק הרה"ח ר' משה טובי' ז"ל (מובא בקונט' בקדוש פנימה, שבריש ספר איש חסיד), שפעם נכנס אל כ"ק מרן זי"ע, ושאל על שידוך שרצה להציע, האם אכן להציעו, אחז מרן בדשי בגדו בדרך חיבה, והשיבו: "ס'איז זייער א גלייכער זאך, זאלסט עס זעהן צו טוהן, ס'איז מיר אויך איין געפאלן, נאר איך קען נישט טוהן, זאלסט זעהן צו טוהן אין דעם".

שדכן שלא על מנת לקבל פרס

כ"ק מרן מהר"א זי"ע אמר, ששמע מהחסיד ר' אורי מסטרעליסק ז"ל, שאמר בשם כ"ק מרן מהר"ש זי"ע, כי מי שעושה שידוך ראוי, מתוך כוונה לשם שמים, ושלא על מנת לקבל פרס, הרי זה מסוגל שיזכה השדכן לבנים טובים (הגה"צ מבילגורייא זצ"ל).

בענין זה סיפר עוד הרה"ח ר' חיים נטע כ"ץ ז"ל, שפעם עלה בידו להביא לידי גמר, שלשה שידוכים בשבוע אחת, כשסיפר על כך לפני כ"ק מרן מהר"א זי"ע, אמר לו מרן מהר"א זי"ע: "החייטני! האם גם הרווחת משהו בזה?", השיב ר' חיים נטע: "בשידוך אחד הוספתי י"ד זלאטעס, ובשידוך השני השאלתי את השטיוועל שלי, וכבר לא אקחם בחזרה ממנו". השיבו מרן זי"ע: דער עלטער זיידע זכורנו לברכה (-כ"ק מרן מהר"ש זי"ע) האט געזאגט, אז מען פירט אויס

כיצד
נקיים
מצוות
מנחה
בזמן
הזה?

קמ"צה

ע"י שונקמץ שזמנינו ויל'ע מסכת מנחות

בכ"א תמוז מצדדים
ללימוד מסכת מנחות

ורביה לוי טעני
השנייה וירושלים

בכ"א תמוז מתחילים
בלימוד תורת מנחות

דאית תורת
השנייה

בכ"א תמוז מתקדמים
ללימוד מסכת מנחות

הזמנים
סעודה מדינה

עצודי דגורסא

פניני אגדה ודרוש על סדר העמודים הנלמדים תמורה ל. - לב:

הרב אליהו שמוסץ שליט"א • בית שמש

כח: 'מן הבהמה' להוציא רובע ונרבע.
'מן הבקר' להוציא את הנעבד. 'מן הצאן'
להוציא את המוקצה.

ג' מיני בהמות הנזכרים הם באין
להוציא מן העונש ג' נפשות שבאדם

ועל דרך המדרש שהזכרנו, שהאדם כלול
מג' נפשות, דהיינו השכלית והבהמית והחיונית,
המושותף משכל וטבע. לפירושינו, העולה זכר
כנגד נפש השכלית, והחטאת נקבה כנגד נפש
הבהמית, והשלמים כנגד נפש החיונית המשותף
מטבע ומשכל, דהיינו זכר ונקבה, והיא המשלמת
ביניהם, וכנגדם באה השלמים בין זכר בין נקיבה,
והמשכיל יבין.

וזהו שאמר במדרש 'מן הבהמה' להוציא רובע
ונרבע כו', רצו בזה שג' מיני בהמות הנזכרים
בפרשה 'מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן', הם
באין להוציא מן העונש ג' נפשות אלו שבאדם,
הראוין לעונש מצד החטא, ובאין תמורת נפשו
של אדם.

להוציא את הנעבד - הנפש השכלית
שהכל עבדים לה

וזהו שאמר 'מן הבקר' להוציא נעבד, היינו
מן העונש הנפש השכלית הנקראת 'נעבד', לפי
שכל שאר הנפשות הם כעבדים משרתים לה,

ו'מן הבהמה' להוציא רובע ונרבע, רמז שיוציא
מן העונש הנפש החיונית, ונקראת 'רובע ונרבע',
על דרך שהזכרנו כי השכל נקרא זכר והחומר
נקרא נקבה, לפי שזה משפיע זה מקבל, דוגמת
זכר ונקבה שזה רובע זה נרבע. נמצא שנפש
החיונית המשותף משכל ומטבע נקרא רובע
ונרבע, לפי שהוא נרבע אל הנפש השכלית,
ורובע אל הנפש הבהמית, לפי שמקבל מן
השכל ומשפיע אל הטבע, והרי הוא נקרא רובע
ונרבע כאחד, והוא מבואר.

וזהו שאמר 'מן הבהמה' להוציא רובע ונרבע,
כי הנפש החיונית המשותף משכל וטבע נקרא
בשם 'בהמה', שהוא מורה על דבר והפכו, או
מלשון בהמה ממש, והיינו לפי שהוא כלול מטבע,
או על דרך שנאמר 'ואני בהמות הייתי עמך',
שהוא רמז למידות הצדיקים הענוים, והוא לפי
שהוא משותף אף משכל, וזה מבואר.

להוציא את המוקצה - הנפש הבהמית
הנקראת עשיר

ו'מן הצאן' להוציא מוקצה, היינו שיוציא מן
העונש הכוחות הגופנים המבקשין תמיד אסיפת
העושר הנרמז בצאן, כאמרם ז"ל למה נקרא צאן
'עשירות' לפי שמעשרות את בעליהן, או על דרך
שנאמר 'ואוהבי עשיר רבים', כי הנשמה נקראת
יחידה לפי שהוא מבלי עוזרים, ולכך נקראת
'ילד מסכן', והכוחות הגופנים נקראו עשירים,
לפי שכל האברים אוהבים אותם, ולכך נקראו
צאן המרמז על העושר, והיה קרבן הבא מן
הצאן לרמז ולדוגמא לכפר על הנפש הבהמית
הנקראת עשיר, כמו הצאן המורה על העושר.

וזהו שאמר 'מן הצאן' להוציא את המוקצה,
היינו הנפש הבהמית

המשך בעמוד ח'

ביצד נקיים מצוות
מנחה בזמן הזה?

הולכה

ע"י שו"ת
לביהמ"ד ללמד
מסכת מנחות

בב"א תמוז מתקרב
ללימוד מסכת 'מנחות'

ורבית לוי מוסק
היחידה הרושית

בב"א תמוז מתקרב
ללימוד תורת 'מנחות'

ואת תורת
השערה

בב"א תמוז מתקרב
ללימוד מסכת 'מנחות'

והקורטוב
מסכת מנחות

היום הזה חל עליהם צורה האלהות, וזהו שאמר
שם לא היו יוצאים מארץ מצרים עוד רגע אחד
היו נשארים שם, והיינו כדרך שאמרנו, כי בהכרח
שאותו הרגע תחול הצורה החדשה.

(ערי נחל (פר' יתר)

אחר שנרקב אז יודע האדם שהכל מהשי"ת

על דרך שכתבנו על דברי הירושלמי (הובא
בתוס' שבת לא. ד"ה אמונת) זורע ומאמין בחי עולמים,
היינו אחרי שזרע, רואה כי פעולתו אין ואפס
בלתי השגחת הבורא ברוך הוא, כי כל זמן
שהגרעין שלם כאשר נזרע, לא יקבל כח העפר
ולא יצמיח, זולת אחר שנרקב נעשה כח ההיולי
ומחבר את עצמו עם כח העפר ומצמיח, כמאמר
חז"ל אימת גדלה לכי מסרחא וכי אסרחא עפרא
בעלמא הוא.

כי כל זמן שאדם מדמה בנפשו שכחו
ועוצם ידו עשה הכל, אין בו כח החיני לצמוח,
ואחר שנרקב, ואז יודע האדם כי כבר כלו כל
הפעולות שלו, אז הוא צומח. וכמו כן בעניני
עבדות ד', צריך לידע כי כל ענין חיות שיש
באדם ודעה בינה והשכל, הכל הוא הכח והחיות
מחלק השם יתברך.

וזהו שאומרים באלוקי נצור 'ונפשי כעפר
לכל תהיה פתח לבי בתורתך', על דרך (תהלים
מד כו-כז) 'כי שחה לעפר נפשנו וגו' קומה עזרתה
לנו', היינו על ידי שמבטל עצמו להכלל ישראל
בבחינת 'עפר ואפר' נעשה כח היולי, ואזי 'קומה
עזרתה לנו', וזהו על ידי ש'נפשו כעפר לכל' אזי
זוכה לפתיחת הלב בתורה הקדושה.

שמח ישראל (פר' קדושים)

לא. ביצה אימת גדלה לכי מסרחא, וכי
אסרחא עפרא בעלמא הוא.

באותו רגע שמתבטל הצורה באה הצורה החדשה

ואמנם, מעלה זו הנמצאת בישראל שאין להם
צורה אחרת רק האלהות, פשוט שזה לא נעשה
עד צאתם מארץ מצרים וקבלת התורה, אבל
מתחלה היה מציאותם כמציאות שאר בני נח,
רק בעת שבחר בם ה' קנו מציאות חשובה הנה
מציאות חדש וצורה חדשה.

וידוע כח כל חומר אי אפשר לו שיקבל
צורה חדשה, אם לא בהתבטל תחלה מציאותו
הראשון, כענין הביצה שהוא דומם, ברצותו לקבל
צורה חשובה יותר צורת בעל חי דהיינו שיהיה
אפרוח, ארז"ל מאימת קא גביל לכי מיסרח האי
שעתא עפרא בעלמא הוא, הרי כי לא יתהווה
צורת אפרוח עד עת יתבטל מציאותו וצורתו
הראשונה לגמרי, כי צורה לא תחול על צורה,
ולכן באותו רגע ממש דמיסרח לגמרי ונתבטל
צורתו, אזי באותו רגע בא אליו צורה החדשה,
ואלו באותו רגע היה בו איזה מניעה לצורה
השניה שיחול, אזי היה בטל מציאות לגמרי כיון
שנשארו רגע בלי צורה, לכן הכל נעשה כהרף
עין צורה הראשונה יוצאת והשניה נכנסת, ואין
אחת נוגעת בחברתה כמלא נימא.

כך, כאשר רצה השם יתברך שיקבלו עמו צורה
חדשה, לא היה באפשרי כלל לחול על צורתם
הראשונה, כי צורה לא תחול על צורה, לכן הוכרח
להיות להם ביטול צורה על ידי השתעבדות
למצרים בחומר ובלבנים, ונשקעו בשערי טומאה
עד שנתבטל צורתם מעט מעט, ובאותו רגע
כמימרא אשר נתבטלה הצורה לגמרי אזי בעצם

שהיא המוקצה והפתוחה שבכולם, כי לשון
מוקצה מורה על פחיתותה, כי הנפש הבהמית
תמיד הולכת בעצת היצר הרע המראה להם
דרך מעוקל באסיפת העושר הגורם גסות הרוח,
המסבב כל ריב וכל נגע. וזהו תכלית הצאן הרמז
לעושה, וכתוב 'וכסף זהב ירבה לך ורם לבבך
ושכחת את שם ה'."

להוציא את המוקצה – ג' מיני מוקצה

זהו שמצינו ג' מיני מוקצה: א. מוקצה מחמת
מאוס. ב. מוקצה מחמת חסרון כיס. ג. מוקצה
מחמת איסור. רמז ליצר הרע שראוי להקציא
אותו מצד ג' מיני מוקצה אלו: א. מוקצה מחמת
איסור, היינו לפי שהוא אוסר האדם במאסר
שלו שלא יוכל להרים ידו ורגליו בתורה ומצוה,
שנאמר 'ומוצא אני מר ממות אה האשה אסורים
ידיה וחוטא ילכד בה', וכבר הזכרנו שהנפש
הבהמית החומרית נמשלה לנקבה, והיא האוסרת
האדם במאסר של היצר הרע, כמה דאמרת
'ילכדון בחבלי עוני', וכתוב 'וחוטא ילכד בה'.

מוקצה מחמת חסרון כיס, היינו לפי שמביא
האדם לידי גסות הרוח, ואמר ז"ל סימן לגסות
עניות, וכתוב 'ורועה זונות יאבד הון', היינו
שמזנה עם האשה זרה שהזכרנו.

מוקצה מחמת מאוס, היינו שהיצר הרע
גורם שימאס האדם מוסר ה', כמה דאמרת 'כי
את הדעת מאסת', כי מאסו את תורת ה'. או
מחמת מאוס היינו מי שרוחו גסה עליו הרי הוא
נמאס בעיני אלהים ואדם, וגדולה מזו אמרו ז"ל
שכל המתיהר אפילו מאנשי ביתיה לא מתקבל,
שנאמר 'גבר יהיר ולא ינוה', ומאחר שהוא נמאס
על אנשי ביתו קל וחומר על אחרים, וזהו מוקצה
מחמת מאוס.

עיר גיבורים (פר' ויקרא)

כיצד
נקיים
מצוות
מנחה
בזמן
הזה?

הקטורה

ע"י שילפי בריתחא דאורייתא מסכת מנחות

בב"א תמוז מטרופים
ללימוד מסכת 'מנחות'

ורכבה לוי מטרופים
ללימוד מנחות

בב"א תמוז מתחילים
בלימוד תורת 'מנחות'

ואת תורת
השערה

בב"א תמוז מתקבלים
ללימוד מסכת 'מנחות'

והקטורה
מנחה חדשה

אליבא דהלכתא

בירור הלכה בעניני דיומא

הרב יהודה בראנסדאפער שליט"א • לונדון

זמן קרי"ש של שחרית

כלביא יקום

בפרשתן (כ"ג, כ"ד) הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא, ופירש"י: כשהן עומדים משנתם שחרית, הן מתגברין כלביא וכארי לחטוף את המצות, ללבוש טלית לקרוא את שמע.

והנה בש"ס ברכות (ט) שנינו: ר"י אומר עד שלש שעות שכן דרך מלכים לעמוד בשלש שעות. ופירש הרע"ב, שכן דרך בני מלכים שאין עומדין ממיטתן עד סוף שעה שלישית ורחמנא אמר ובקומך עד שעה שכל בני אדם עומדים ממיטתם קאמר. ובתויו"ט שם כתב, דאע"ג שלא קיי"ל כמאן דאמר כל ישראל בני מלכים הם הכא שאני וכמ"ש רבינו יונה דהואיל ועדיין זמן קימה למקצת יוצא בדיעבד, עכ"ד.

למה לא אמרינו ובקומך כ"ז שבנ"א עומדים

והקשו האחרונים דהרי בברכות (ג) פירש רש"י דהא דס"ל לרבי אליעזר דזמן ק"ש של ערבית עד סוף האשמורה הראשונה, דרד"ש בשבכך זמן התחלת שכיבה שבני אדם הולכין לשכב, ורבנן דס"ל דעד חצות דרשי כל זמן שכיבה דהיינו כל הלילה אלא שעשו סייג לדבר ואמרו עד חצות עיי"ש, ומעתה למאי דקיי"ל כרבנן ומפרשינן בשבכך כל זמן שבני אדם שוכבין, נימא גם ובקומך כל זמן שבני אדם עומדין דהיינו כל היום, ואמאי מפרשינן ובקומך רק כל זמן שעומדין ממיטתן דהיינו עד ג' שעות. ותי' באחרונים, דדוקא לשון ובשבכך מתפרש שפיר כל זמן שבני אדם שוכבין דעל כל זמן השכיבה שייך לשון ובשבכך, אבל לשון ובקומך מורה על פעולת הקימה ושייך רק כשהוא קם ממקום שכיבתו, וכלשון (משלי כ"ד) כי שבע יפול צדיק וקם, וכן במקומות רבים במקרא. וכדבריהם מפורש בתוס' הרא"ש ברכות (ב) שכתב ח"ל: בהכי פליגי ר' אליעזר סבר בשבכך כל זמן שעוסקין בשכיבה דומיא דבקומך דלא משמע כוליה יומא אלא כל זמן שעוסקין בקימה, ור"ג סבר האי כמשמעותיה והאי כמשמעותיה, דבשבכך משמע שפיר כל זמן שאדם שוכב, אבל בקומך לא משמע אלא בשעה שהוא קם עכ"ל. והרי זה כדבריהם.

ד' הבספ משנה דזמן קרי"ש הוא מדרבנן

וכן בבספ משנה (פ"א מק"ש ה"א) עמד בהאי קושיא דאמאי מפרשינן בשבכך כל זמן שבני אדם שוכבים על מיטתם, ולמה לא דרשו כן ובקומך כל זמן שבני אדם קמים דהיינו כל היום, ותרץ ח"ל: ויש לומר דאח"כ דהכי דרשינן ליה ומשו"ה אמרינן הקורא מכאן ואילך לא הפסיד הברכות, ואילו לא היה זמן ק"ש כלל היו ברכותיו לבטלה, אלא משום דקיי"ל דצריך לסמוך גאולה לתפלה ותפלות כנגד התמידין תקנום והתמיד היה קרב עד ד' שעות, וא"כ קודם צריך

לקרות ק"ש, ולכן הקדימו זמנה עד סוף ג' שעות ואסמכוה אקרא ובקומך בשעה שדרך בני אדם קמים, ותדע דאסמכתא היא ולא עיקר פירושא דקרא, דתלי טעמא עד סוף ג' שעות שכן דרך בני מלכים לעמוד בג' שעות, ואטו בני מלכים מי הוי רובא דעלמא, אלא ודאי כדאמרן, עכ"ל.

הרי דס"ל להכס"מ דמן התורה הוי זמן קריאת שמע של שחרית כל היום דלשון ובקומך מתפרשת כל זמן שבני אדם קמים דהיינו כל היום. שלא כמה שכתבנו דלשון קימה שייך רק כשקם ממקום שנת ואין זו פעולה נמשכת, ולדעת הכס"מ י"ל דמצינו בשורש לשון קימה שלשון קימה נופלת על פעולה נמשכת. וכגון ואולך אתכם קוממיות (ויקרא כ"ו), שהוא משורש קימה, וכן וימח כל היקום (בראשית ו') ששורשו מלשון קימה, וא"כ שפיר מתפרש גם ובקומך כל זמן שהוא קם ועומד ואינו שוכב דהיינו כל היום.

רוב הפוסקים חולקים אד' הכס"מ

ברם מדברי התוס' הרא"ש הג"ל מוכח בהדיא דובקומך היינו בשעה שקם ממיטתו, ודלא כהכס"מ, וכ"כ המג"א בסי' נ"ח (סק"י) אחר שהביא קו' הכס"מ כתב: ול"נ דקושיא מעיקר' ליתא דבשלמא בשבכך פ"י כל זמן שהוא שוכב אבל קימה לא מקרי אלא כשעומד ממטתו אבל אח"כ לא מקרי קימה רק עמידה או ישיבה או הילוך, עכ"ד. וכן הט"ז בסי' נ"ח (סק"ד) תמה אדעת הכס"מ דס"ל דזמן קרי"ש אינה אלא מדרבנן, ח"ל: ותמהתי על פה קדוש יאמר כן דודאי דרשת ובקומך הוה דרש' גמורה כמו ובשבכך, ותו דהא פסק כאן דאחר ד' שעות הפסיד הברכות. והקושיא נ"ל לתרץ דדוקא בשכיבה אמרי' בעודם שוכבים דכ"ז ששוכב לא ישתנה שם השכיבה משא"כ בקימה דמשתנה שם קימה ליישיבה והילוך וא"כ לא מקרי קימ' אלא על התחלת הקימה כנ"ל פשוט, עכ"כ.

לכו"ע יש זמן קימה אחת

ובס' החינוך (מצוה ת"כ) כתב ח"ל: שבני אדם חלוקים הם במדותם בענין השכיבה, יש מהם שאינם שוכבין עד חצי הלילה, ויש עד סופה, ויש ששוכבין מיד בתחילת הלילה, ומפני כן אמרו [ריש ברכות] שזמן קריאת שמע בערבין משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן, דהיינו צאת הכוכבים, עד שיעלה עמוד השחר. ושעה שבני אדם קמין משמע להו מתחילת היום, כלומר כשהבקר אור כשאדם מכיר את חברו בריחוק ארבע אמות, עד שלש שעות שלמות. ולא משמע להו הקימה כל היום כמו השכיבה, שאין דרך אחד מבני אדם שהוא בריא שיקום ממיטתו בסוף היום או אפילו באמצעו. עכ"כ.

ובס' קרית ספר להמב"ט ז"ל (פ"א מק"ש) עמד ג"כ בקו' הכס"מ הנ"ל, ותי': דאע"ג דבשבכך דרשי רבנן כל זמן שבנ"א שוכבים במטותיהם דהיינו כל הלילה, היינו משום דלא מצי למדרש

מבשבכך כל זמן שהולכין לשכב כר' אליעזר שאין זמן קבוע לזה שאין כולם שוכבים בשעה אחת דיש מאחרים עד חצות או יותר, אבל בזמן הקימה מן המיטה כולם קמים בשעה אחת דהיינו עד הנץ החמה, ולהכי דרשינן ובקומך זמן שעומדים ממטותיהם ולא בזמן שהם עומדים דהיינו כל היום, דא"כ לימא קרא בלילה וביום, ומדלא קאמר הכי נראה דזמן שכיבה וקימה מן המטה קאמר, ומשום דבשכיבה לא אית בן זמן קבוע כדפירשנו, דרשינן כל זמן ששוכבים במטותיהם דהיינו כל הלילה, אבל בבוקר דזמן קימה הוא קבוע לכולי עלמא שמתחילים לקום באור הבוקר עד הנץ החמה, דרשינן בקומך כל זמן שבנ"א קמים מן המיטה, עכ"ל. ומדבריו מבורר דזמן ק"ש בבוקר הוי מן התורה וכדעת הרא"ש.

אמנם הי' כמה מן האחרונים שהסכימו לדעת הכס"מ דאין זמן קרי"ש דאורייתא, כן נקט ב' האוהחה"ק בס' ראשון לציון ברכות (ט), וכ"כ בהפלא"ה ברכות (ט), וכן משמע בפני יהושע (ברכות מהד"ב ג. בס"ד)

גם הבני מלכים קמים בהנץ

ומצאנו דבר חידוש בד' הרמב"ן במלחמות ה' (ברכות ב) דהקשה, דכיון דבשבכך מפרשינן כ"ז שבנ"א שוכבים והלא איכא הבני מלכים דשוכבים עד ג' שעות ביום, והי' צריך להיות זמן קרי"ש של ערבית עד לג' שעות ביום כ"ז שבני מלכים שוכבים, ותי' בדברים מחודשים, ח"ל: מכאן ואילך ליכא דגני ואי משום בני מלכים נעורין הם במטתן ואינן רוצין לעמוד עד שלש שעות, ע"כ. דבאמת דנעורין המה במיטתן ואינם רוצים לעמוד עד ג' שעות, ולכן לא מיקרי זמן שכיבה.

ובספ"ה ק"י יטב לב מפרש בפרשתן הן עם כלביא יקום: לפי"מ הרמ"א באו"ח סי' א' ומיד כשיעור משנתו יקום בוריוות לעבודת הבורא, ח"ש עד מתי עצל תשכב מתי תקום משנתך, שלכאורה הוא כפל לשון, אבל ר"ל עד מתי עצל תשכב במטתך אחר שתעיר, מתי תקום משנתך כלומר אחר השינה ולא שתשכב מקודם איזה שעות, ואח"כ תקום שזהו קימה משכיבה ולא משינה, ח"ש כלביא יקום וגו', עכדה"ק.

גדר שלש שעות

ובשו"ע סי' נ"ח (סעי' א') כתב המחבר: זמן קריאת שמע של שחרית, משיראה את חבירו הרגיל עמו קצת, ברחוק ד' אמות, ויכירנו. ונמשך זמנה עד סוף ג' שעות, שהוא רביע היום.

ובשו"ת התעוררות תשובה להרב מערלי ז"ל (ח"א סי' ל"ד) דייק מכפל הלשון במחבר עד רביע היום ללמד שמשערים שעות אלו בשעות זמניות לפי רביע היום, לאפוקי מדעת הפני יהושע (בליקוטים עמ"ס ברכות) והיעב"ץ במור וקציעה (סי' א') וכן הרה"ק מקאמארנא המשך בעמוד א' המשך בעמוד א'

וכידוע שמרן ז"ל הי' מעורר המשמשים בק' לקרות קרי"ש בשעה מוקדמת ביותר אע"ג שלפעמים לא הלכו לנוח עד לפנות בוקר הי' מרן ז"ל בעצמו מעוררם לקרי"ש בין השעות חמש לשש, ולא הי' מחכה לסוף הזמן.

ברם את זה שמעתי מהגה"צ רבי אהרן מרדכי רוטנער זצ"ל, וכן ראינו מביאים בשמו בס' נשמתין חותנין (תשע"ג, להגה"צ רבי יצחק מאיר מארגשטון שליט"א) בשם מרן ז"ל שהורה להקם מאוחר באונס שיקרא תיכף קרי"ש ויקיים בזה מצות ובקומך כפשטי' דקרא עכ"פ, ויש להאריך בזה ואכ"מ.

[הערת אחד המורים שי', בודאי אין לקחת קולא מדברים אלו באופן דלכתחילה, דלא בא מרן ז"ל לחלוק ח"ו על ד' השו"ע והפוסקים, רק באופן של בדיעבד היכא שבאופן אונס נכשל וקם אחר הזמן, ידע שעדיין יש לו לקרות קרי"ש תיכף בקומו, וד"ל]

זמן ברכות ק"ש ותפילה שהיא מדרבנן רווח המנהג להקל כשיטת הרב והגר"א ודעימיה, וכ"כ המהרש"ג בתשו' (ח"א סי' ל"ח) דבשעת הדחק יש להקל כדעת הרב והגר"א לחשוב מהנץ ועד השקיעה.

בשפתי צדיקים

ונציין לדבר מחודש ביותר המובא בס' אהבת ישראל להרה"ק ר"י מויזניצא זצ"ל, ריש פר' בא ח"ל: ידוע מספרי יראים שהקריאה מעורר הזמן, ופירשו בזה מ"ש ברכות (ט' ע"ב): הקורא מכאן ואילך לא הפסיד כאדם הקורא בתורה, דגם לאחר זמן קרי"ש לא הפסיד, וראי' מאדם הקורא בתורה דהקריאה מעורר הזמן, כן לאחר זמן ק"ש הקריאה מעורר הזמן כאילו הי' בזמן ק"ש, והובאו דברים הנ"ל בספר בוצינא דנהורא בשם הרה"ק מו"ה ברוך זי"ע ועכ"ל ממעוזו יע"א, עכ"ל בס' אהב"י, אמנם בודאי אין הכוונה כפשוטם דאפשר לאחר זמן קרי"ש ואולי הוא לימוד זכות כדרך הצדיקים.

בס' שלחן הטהור ובספרו מעשה אורג (ברכות פ"א מ"ב), שמחשבים לפי שעות שוות, דהיינו מחצות הלילה עד חצות היום שתיים עשרה שעות שוות של שישים מינו"ט כל שעה ועד סוף שעה שמינית מחצות הלילה זמן ק"ש, ועד סוף שעה תשיעית זמן תפילה בין בקיץ ובין בחורף כי לשיטה זו אין להתחשב בזמן עלות השחר והנץ החמה כלל, דאין מסתבר שבני מלכים שדרך היה לקום בשלש שעות, שינו זמן קימתם לפי שעות זמניות מנץ החמה או מעלותה"ש,

וכל האחרונים כולם עפ"י הרמב"ם ושאר ראשונים סתמו שלא כדבריהם, ורק בדיעבד ובמקום אונס יש שהסכימו להקל לסמוך על שיטה זו, ובשו"ת ארץ צבי להג' מקחיגלאו ז"ל (ח"א סי' י"ט) כתב ח"ל: דיש כמה שיטות דק"ש זמנו לעולם חשבינן ע"פ שעות שוות, ושמעתי מפי ת"ח ששמע מפה קדוש הגה"ק מסאנאד שמקובל בשם הרה"ק מלובלין זצלה"ה במי שחלוש יכול לסמוך ע"ז לכתחילה, הנה דס"ל עיקר הלכה כדיעה זו, עכ"ל. ובודאי מי שכבר עברה לו שעת זמן ק"ש או תפילה עפ"י חישוב שעות זמניות יש לו לעשות כל טעדיק שלכל הפחות ירויח זמן ק"ש ותפילה לפי חשבון דשעות שוות.

בענין זמן המג"א והשו"ע הרב והגר"א

במשנה ברורה (סק"ד) כתב: ומונין שעות אלו מזמן עמוד השחר כן כתב המג"א (סק"א), ודעת הגר"א (סי' תנ"ט סעי' ב') משעת הנץ החמה, ובעוד כמה מגדולי הפוסקים מצינו שסוברים כהגר"א דמנינן מהנץ, עי' בתוס' יו"ט בפסחים (פ"ג מ"ב) וב' שו"ע הרב בסידורו (בהל' תפילין ס"ו ק"ש של שחרית),

ואכן בכמה קהילות ישראל נקטו שיטה זו לעיקר ורק יחידים החמירו על עצמם כהמג"א, וז"ל הגרמ"פ בשו"ת אגרות משה (ח"א, סי' כ"ד): בדבר זמן ק"ש בשחרית הנה מנהג רוב מקומות שבמדינותינו רייסן וליטא, וכן מנהג הישיבות היה עד שלש שעות מנץ החמה כשיטת הגר"א והגר"ו, וכן הוא העיקר לדינא בכל הענינים ורק יחידים היו מחמירין לעצמן עד ג' שעות מעלות השחר. וכן כתב הגר"מ שטערנבוך שליט"א בתשובות והנהגות (ח"א סי' י"ז): ושמעתי מפי הגר"ר יוסף דוב סאלעוויצקי שסבו הגר"ר חיים מבריסק זמן רב החמיר כמגן אברהם, אבל עבר הענין בעיני פועמים הרבה עד שהחליט שיש להקל בזמן קריאת שמע ששיעורו מנץ עד שקיעה, אבל גדולי הקדמונים ואחרונים החמירו ואין להקל בזה וכן המנהג בפולין ואשכנז, עכ"ד.

אבל המנהג המקובל בתפוצות ישראל לקבוע סוף זמן ק"ש כהמג"א ומדין ספיקא דאורייתא לחומרא, ואלא לענין שעת הדחק וכן לענין סוף

בשורה משומחת

מנחות	ארה"ק	לונדון	ארה"ב
נחול	50 ₪	£ 14	\$ 15
מורחב אדום	75 ₪	£ 20	\$ 21
שוטנשטיין גדול 3 נרמים	80 ₪	£ 22	\$ 23
שוטנשטיין קטן 3 נרמים	70 ₪	£ 20	\$ 21
מתיבתא גדול 5 נרמים	80 ₪	£ 22	\$ 23
מתיבתא קטן 5 נרמים	60 ₪	£ 17	\$ 18
שפה ברורה גדול 1 נר	80 ₪	£ 22	\$ 23
שפה ברורה קטן 1 נר	50 ₪	£ 14	\$ 15

בחלק מהפעולות המורכבות הנעשים דבר יום ביומו ע"י חברת 'הגני תורה - ישכר באהליך' למען התורה ולומדיה, להביא דבר ה' אל אנשי שלומנו בכל מקומות מושבותיהם, ובפרט לעת סיום ותחלת מסכתא. הננו לתודיע לקהל הלומדים כי ניתן להשיג נסרות לבתי המדרשות ולחידים מהחוצאות המפוארות והמבוצרות, בפתור מיוחד ומזל, כדלהלן:

[פסח לכל נרך בנפרד]

לתועלת הלומדים תרוצים שיהיה מוכן הנמרות לקראת התחלת סדר הלימוד ניתן יחיד להזמין עד יום ג' פנחס.

והזמנה שני אח"כ עד יום ג' מנחות-מסעי אצל נציגנו כדלהלן:

לפרטים ולהזמנות ניתן לפנות:

בארה"ב

הר"ר
חיים שלמה
(ברמ"ש)
פרידמאן הי"ו
929-813-0388

בלונדון

הר"ר
יודל
שפרונג הי"ו
07572-076-786

בארה"ק

הר"ר
נעמי
ענגלענדער הי"ו
05041-37711

בשפתי צדיקים

עובדין קדישין מהילולא דצדיקא
במשנת רבוה"ק מבעלזא

הגה"צ רבי אלעזר טווערסקי זצ"ל - ב
אבד"ק פאלטישאן - כ"א תמוז תשל"ו

נולד בבעלזא, ביום כ"ט תשרי תרנ"ג, לאביו הרה"ק רבי שלמה מסקווירא זצ"ל, ולאמו הרבנית מרת פיגא ע"ה, בת הרה"ק רבי אריה ליבוש רוקח זצ"ל אבד"ק מאגורוב, בן כ"ק מרן מהר"י זי"ע. בהיותו כשנה ומחצה נסתלק זקינו הרה"ק מסקווירא, ואביו נאלץ לעזוב את חצר בעלזא ולשוב אל בית אביו ולמשפחתו בעיר סקווירא, ומאחר ובאותם ימים נערכו פרעות בישראל שבמדינת רוסיה, והיה מסוכן להתגורר שם, הוחלט להשאירו בגאליציה אצל זקינו הרה"ק ממאגורוב, שהבטיח שהוא יחד עם אחיו כ"ק מרן מהר"י זי"ע יפקחו על הילד, וידאגו לחנכו ולחכמו, התגדל בצל קדשו של כ"ק מרן מהר"י זי"ע, בהגיעו לפרקו נשא את בת הרה"ק רבי מאיר מאסקאוויטש זצ"ל משאץ, והיה סמוך על שולחן חותנו, לאחר מלחמת העולם הראשונה התיישב בפאלטישאן, ובשנת תש"ב עקר לבוקארעסט עקב מחלתה של רעייתו הרבנית ע"ה, שם פעל רבות ונמרצות למען הצלת רבים מבני ישראל, בחודש מנחם אב תש"ט התיישב בארה"ב, נלב"ע כ"א תמוז תשל"ו לפ"ק.

עין חיים למחזיקים בה

במאמרינו שבשנה הקודמת הרחבנו אודות שנות נערותו ובהורותו, בצל קדשו של דודו הגדול כ"ק מרן מהר"י זי"ע בבעלזא, אכן גם לאחר נישואיו כאשר היה סמוך על שולחן חותנו בעיר שאץ, המשיך לנסוע לבעלזא, לשאוב שפע קדושה ואוצרות תורה ויראת שמים, מדודו מרן מהר"י זי"ע.

כאשר בא בפעם הראשונה לאחר חתונתו לבעלזא, שאלו מרן מהר"י זי"ע, האם לא שינה עדיין ממנהגי בעלזא, והאם עודנו מחזיק בסג"ק הגה"צ מפאלטישאן ענה בחיוב, כי לא הרפה מכל מה שלמד, ונהג עד כה כאשר היה באמנה אתו.

להורות הוראה

באחת מנסיעותיו לבעלזא, יעצו מרן מהר"י זי"ע שיתחיל להתעמק בפסיקת שאלות, כי דבר זה יחייבו להתמיד בלימודו, כדי שיהיו דברי השו"ע והפוסקים נהירין על פיו, וידע להשיב לנכון.

חיבה יתירה

כמו בשנות נערותו זכה גם עתה לקירבה גדולה, וחיבה יתירה נודעת לו מאת מרן מהר"י זי"ע, בכל פעם שביקר בחצר הקודש, לפעמים אירע שבעת היותו בבעלזא, היה שם גם דודו הגה"צ רבי נחום אהרן זצ"ל אבד"ק מאגורוב, אשר כיזע היה למזון מפורסם, ואז כיבד מרן מהר"י זי"ע שהחשיב במיוחד אברכים למדנים ויראי השם את שניהם יחד ביותרת הכבוד, וחישש אופנים האיך להראות להם את הערצתו העמוקה.

פעם אחת, כאשר נכנסו אל הקודש פנימה לקבל שלום, אמר להם דודם מרן מהר"י זי"ע, שהוא מכבד אותם להתאכסן בחדרו הידוע של זקנו מרן מהר"ש זי"ע, שהיה מכונה 'די אייזערנע שטוב', ובלשונו הקדוש: 'די שטוב וואס דער זיידע ז"ל האט זיך מקדש ומטהר געווען'.

והוסיף הגה"צ מפאלטישאן וסיפר, שדודו הגרנ"א אבד"ק מאגורוב הנ"ל, שאל את מרן מהר"י זי"ע על זה, שהלא אין זה כבר אותו החדר, דהלא נשתנה צורתו ע"י מה שהרחיבו והוסיפו עליו, והדין הוא בנדרים שאם נדר שלא יכנס לבית פלוני, ונחרב הבית ונבנה מחדש, שאם נבנה על תלה או אסור להכנס בו מחמת נדרו, אבל אם נחרב הבית אז פנים חדשות באו לכאן, כיון שנתוסף בו, ואין זה אותו הבית שנדר ממנו, אז ענה לו מרן מהר"י זי"ע, למה לא שמת לב למה שאמרתי לך? האם אמרתי

ניסה הרב ממאגורוב להתווכח על ראייה זו, ובתוך דבריו הזכיר איזה מהרש"א, ענה לו מרן בפסקנות: "את המהרש"א הלז לא ראית במקורו, רק באיזה ספר ליקוט שמעתיק אותו, כי בפנים המהרש"א לא כתוב כן רק באופן אחר קצת". והוסיף הגה"צ מפאלטישאן מדעתו, שהספר ליקוט אשר עליו התכוון

המשך בעמוד י"ד

בית כ"ק ארן אבא"ר שליט"א

רח"מ רש"י 31 בני ברק

בעז"ה

י"ד תמוז תשפ"ה

בני ברק ת"ו

היות והמצב להחזקת הישיבות הקדושות העומדים תחת נשיאותו של כ"ק מר"ש צריכים חיזוק גדול כדי לקיים בהם חכמי ישראל להחזיקם ולהחיותם מדי חדש בחודשו.

על כן נקרא בזה בשמו של כ"ק מרן שליט"א לכל אנ"ש בארה"ק לבוא לכינוס בענין החזקת התורה, אשר יתקיים בעז"ה ביום שלשי פר' ממוות מפעי כ"ו תמוז.

י. ל. א. א.

אתה תהיה שם

יום שלישי כ"ו בתמוז
עם לב חם ובוער
לקיים רצון צדיק!

איש כל יעדר!

זה חלקי מיין שותפות באהבה ובקביעות!

הרב מפאליטישאן שהיה אז אברך צעיר, האם כבר הלך לקבל שלום, וכאשר השיב בשלילה, אמר לו מרן מהרי"ד זי"ע: היתכן, נמצא כאן בעירנו אזה ערליכער איד, וטרם היית אצלו לקבל שלום?

והנה בהיותם שם, חלתה אמו של הגה"צ מפאליטישאן זצ"ל ונפלה למשכב, ובגלל זה לא השתתף הגה"צ מפאליטישאן בכל שבעת ימי המשתה, כי לא עזב את מטת חליה ושמשה בנאמנות, דודו מרן מהרי"ד זי"ע הרגיש בהעדרו, ובאחד מסעודות השבע ברכות שאל עליו מדוע לא בא אל הלחם, וכאשר סיפרו לו שהוא עסוק כל הזמן עם אמו החולנית, הביע מרן את התפעלותו מאופן קיימו מצות כיבוד אם במסירות כזאת.

מדברי תורתו

בעסק התורה מצינו גם כן שצריכים להיות דבוק בה תדיר בלי הפסק, אף שלא בשעת הלימוד, כדי שלא תשתכח ממנו, וכן אמר כק"ז הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע מפני מה אנו רואים שת"ח לומדי תורה, אינם נענים בתפלתם, ולא מהני להם זכות תורתם, הטעם הוא מאחר שלומדים בהפסקה, דהיינו שעיקר עסק שיש להם עם התורה, הוא רק בשעת הלימוד, וכשעומדים מן הספר הם מסיחים דעתם מן התורה, שאינם דבוקים בתורה תמיד בכל עת, אשר על כן אינו עומד להם זכות תורתם שהשי"ת ישמע ויענה לתפלתם, עכדה"ק.

(פקודת אלעזר פרשת בלק)

בבעלזא היה איזה טעם וענין לא להחשיב את הלימוד הזה, לא היה דודי שש ושמח כל כך בבעשורה זו שסיימתי את חושן משפט.

הצנע בתוך הצנע

מסופר, שבימי נעוריו היה רגיל להתפלל בקול אדיר וחזק, בתנועת כל אבריו ובהתפעלות יתירה, כדרך האברכים החסידים השופכים שיח חנונים בכל כוחם ואונם, כאשר ראה פעם זאת דודו מרן מהרי"ד זי"ע, ניגש אליו ולחש לו: "א יונגערמאן דארף זיך קענען איינהאלטן", ומאז ידע שעליו להתנהג אחרת בתפלתו ולהבליג על רגשותיו.

כח התורה

סיפר הגה"צ מפאליטישאן: פעם עמדתי בחדרו של דודי מרן צוק"ל, כאשר נכנסה שם חבורה של בחורים, כמדומני מעיר קראקא, לקבל שלום. והנה על השלחן היה מונח ספר הזה, פתחו מרן והראה להם בפנים שעיקר תברא דיליה של היצר הרע, הוא על ידי התורה, הדבר היה חידוש כי לא נהגו בבעלזא להראות מקום לבחורים לעיין בספר הזהר.

ימי שמחה בבעלזא

בעת שמחת נישואי הרה"ק רבי יהושע מיערוסלוב זצ"ל הי"ד, עם בת הרה"ק רבי יוסף מאיר ממכנובא זי"ע, הגיע הגה"צ מפאליטישאן זצ"ל יחד עם אמו, להשתתף בשמחה הגדולה שנערכה בבעלזא, כאשר הגיע המחותן הרה"ק ממכנובא בבעלזא, נהגו בו כבוד גדול מאד, ואף הניחו לו לקבל פתקאות, כי החזיקו אותו לאדם גדול וקדוש מאד, אז שאל מרן מהרי"ד זי"ע את

מרן מהרי"ד, הוא הספר פחד יצחק אשר לא היה מהספרים המקובלים בבעלזא.

שתדיו עמלים בתורה

שוב היה עובדא כאשר באו השניים לבעלזא, ושם נועדו ללמוד בצוותא בבית המדרש, אבל כאשר נכנסו אל תוך בית המדרש כבר היו כל המקומות אצל השלחנות מיושבים, וגם כל ספרי הש"ס והרמב"ם וכו' היו תפוסים בידי אנשים שלמדו בהם, ולא נשאר בארון הספרים, רק כמה ספרי משניות, באין ברירה לקחו את המשניות, התיישבו באיזה פינה, ולמדו.

פתאום נכנס מרן מהרי"ד זי"ע אל בית המדרש, ועבר בין הלומדים, כאשר הגיע למקומם וראה אותם לומדים, והבחין במה הם עומקים, נתן בקולו עליהם כמתלונן: "אברכים כאלה יושבים עם משניות? הלא אברכים שכמותכם צריכים לשבת עם רמב"ם ומשנה למלך", כמובן שלאחר ששמע סיבת הדבר, נרגעה רוחו וסרה מהם תלונתו.

ידין ידין

הגה"צ מפאליטישאן סיפר פעם בעצמו, כי לאחר שגמר וסיים שולחן ערוך חושן משפט, בחברותא עם גיסו הגה"צ רבי שלום זצ"ל אבד"ק שאץ, נסע לבעלזא אל דודו, ומרן מהרי"ד זי"ע שמח אתו שמחה גדולה עד מאד, על כך שזכה לסיים מקצוע קשה זו בתורה, לימים כאשר שמע הרב מפאליטישאן אחד הטוען שבעלזא לא נהגו להחשיב את לימוד חושן המשפט, צחק הגה"צ מפאליטישאן וסיפר את הנ"ל, בהוסיפו שאם

על פי הגורל

לרגל התחלת לימוד מסכת מנחות
במסגרת לימוד העמוד היומי ובכדי לסייע ללומדים,
יערכו הגרלות בכל עיר ועיר על
'מסכת מנחות עם ביאור שוטשנשטיין'
בין מתחילי המסכת על דעת ללמוד על סדר העמוד היומי

ההגלות יתקייש אחרי מעשי הסיום

בני ברק	הרב נפתלי ביגל
ירושלים	הרב אהרן דוד ליפשיץ
אלעד	הרב יהושע לייב קארפ
בית שמש	הרב אליהו שמוטץ
ביתר	הרב גד פרידמאן
לונדון	הרב יהודה שפרונג
אנטווערפן	הרב יוסף דוד רייצער
מאנטשעסטער	הרב יעקב סידנער
בארא פארק	הרב ישראל דוד ווייס
וויליאמסבורג	הרב חיים שלמה (בריש) פריעדמאן
מאנסי	הרב מענדל זילבערשטיין

יהיה
לחצות
אצל
הנצי"ט
די בבלי
אתר
ואתר

בברכת התורה

פרנס השבוע

פרשת בלק
מסכת תמורה ל. - לב.

יוחק לכבוד ולתפארת כבוד הנגיד
החסיד המפוי עמוד הצדקה והחסד
ראש וראשון לכל דבר שבקדושה
ומעמודי התווך של חברתנו הק'

מו"ה ר' אלי'
ענגלענדער
שליט"א

לונדון יצ"ו

אשר הרים נדבתו בקודש
למפעלות החברה
להגדיל תורה ולהאדירה
לעילוי נשמת

אביו הרב החסיד המפוי'
מוה"ר פנחס ז"ל
בהרה"ח ר' יהושע ז"ל
נלב"ע י"ד תמוז תש"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

זכות החזקת התורה
יהא עלי' לנשמתו בגנז"מ
ויעמוד לו ולזרעו אחריו ללכת
בדרכיו וללמוד ממעשיו ולראות
רב נחת מכל יוצ"ח.

פרנס השבוע

פרשת בלק
מסכת תמורה ל. - לב.

הרה"ח ר' משה
אברהם אביש
רייכמאן שליט"א

ציריך יצ"ו

לרגל שמחת
נישואי הבת שתחי'

עב"ג החתן
המו"מ בתוי"ש ני"ו

זכות לימוד התורה הרבים תעמוד לו
ולכל הנלווים אליו, שיזכה לראות
מהם רב נחת ותענוג דקדושה
ושיהא קשר של קיימא ובנין עדי
ויזכה לדורות ישרים ומבורכים
מתוך נחת והרחבת הדעת

יום ב' פרשת בלק תשס"ח לפ"ק

וזכנו לקבל שבתות

שמחים אנו להודיע
לכלל בחורי אנ"ש בארה"ק הקטנים עם הגדולים
שבנחלת הש"ת תחתיים

שבת התאחדות

לבחורי ישיבות קטנות
שב"ק פר' מנחת-מסעי הבעל"ט

לבחורי ישיבות גדולות
שב"ק פר' פנחס הבעל"ט

- פראג ימאו -

ניתן להתעדכן בקו החבורות | 03-6087074

בברכת שבתא טובא
וועד החבורות

נדבת
הרב משה אשר אנשיל
פאנעט שליט"א
אלעד
לרגל שמחת הולדת בנו
אברהם אלתר ני'
יזכה לגדלו לתורה ולחופה
ולמעשים טובים
וירווה ממנו ומכל יוצ"ח
תענוג נחת דקדושה
מתוך בריו"ג ונהורא מעליא

נדבת
הרב ישכר דוב רוקח
שליט"א
בהרה"ח ר' אהרן שליט"א
אשדוד
לרגל שמחת הולדת הבן ני'
יזכה לגדלו לתורה ולחופה
ולמעשים טובים
וירווה ממנו ומכל יוצ"ח
תענוג נחת דקדושה
מתוך בריו"ג ונהורא מעליא

נדבת
הרה"ח ר' ישראל
רייכמאן שליט"א
אנטווערפן
לרגל שמחת אירוסיו בנו
החתן המו"מ בתוי"ש
פנחס ני"ו עב"ג הכלה שתחי'
יה"ר שיהא קשר של קיימא
ובנין עדי עד וירווה ממנו
ומכל יוצ"ח רוב תענוג נחת
דקדושה מתוך בריות גופא
ונהורא מעליא

נדבת
הרה"ג ר' אהרן
רייזער שליט"א
לונדון
לרגל שמחת נישואי בנו
החתן המו"מ בתוי"ש אברהם
ישי ני"ו עב"ג הכלה שתחי'
יה"ר שיהא קשר של קיימא
ובנין עדי עד וירווה ממנו
ומכל יוצ"ח רוב תענוג נחת
דקדושה מתוך בריות גופא
ונהורא מעליא

נדבת
הרה"ג ר' יחזקאל
טוסיג שליט"א
בני ברק
לרגל שמחת נישואי הבת שתחי'
עב"ג החתן המו"מ בתוי"ש ני"ו
יה"ר שיהא קשר של קיימא
ובנין עדי עד וירווה ממנו
ומכל יוצ"ח רוב תענוג נחת
דקדושה מתוך בריות גופא
ונהורא מעליא

לקראת מסכת תמורה והתחלת מסכת מנחות

במסגרת
חברתנו הק'
חברת חוגי תורה
– ישכר באהליך

הגנו להודיע בשער
בת רבים אודות
מעמדי הסיומים ועוד
פרטים נחוצים

סיום הלימוד

סיום לימוד מסכת תמורה,
ביום רביעי פרשת פנחס כ' תמוז

מעמדי הסיומים

יתקיימו בבתי מדרשינו

פרטי הסיומים יופיעו בס"ד

תחילת מסכת מנחות

התחלת מסכת מנחות.

ביום חמישי פרשת פנחס – כא' תמוז

כשורה טובה לעתה

בס"ד יתקיימו הערות נפרדות בכל הערים
בעת מעמדי הסיום על 'מסכת מנחות עם ביאור
שוטנשטיין לאור המתכוננים ללימוד המסכת
בסדר לימוד העמוד היומי

שיעורים חדשים

אלו שחפצים ליסד שיעורים חדשים, אשר יש
בהם לכה"פ' משתתפים קבועים יכולים לקבל
השתתפות במילגה עבור המנ"ש.

נא לפנות לנציגינו בעירכם

חברותות

אלו שמחפשים חברות ללימוד העמוד היומי

נא לפנות לנציגינו בעירכם

גמרות מהדורות 'וכלתך בדרך'

גמרות עם פ' שפה ברורה עם שו"ע חרב היומי,
הודפס במיוחד ליציור אנ"ש עם לוח סדר הלימוד
היומי ניתן להשיג או אצל הנציגים בבתי מדרשינו
או לקבלו בדואר אליכם דכיתה ע"י השארת הודעה
ב'קול חורג וחסידות'

כמפורט במודעה מיוחדת

גמרות בזול

לטובת הלומדים עלה בידינו לסדר גמרות עזר וחדר
הגילול / מזהרות מתכתא / שוטנשטיין במחיר
מוזל בארה"ק ובחו"ל

אלו המעוניינים נא לפנות לנציגינו
כמפורט במודעה מיוחדת

